

**ДЕРЖЛІСАГЕНСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор філії «Поліський лісовий офіс»

ДП «Ліси України»

(посада керівника філії)

Віталій КОШИМАК

(підпис)

(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

01

2026р.

**ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)**

Соснівського надлісництва
філії «Поліський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»
на 2026 рік

СОСНОВЕ - 2026

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про Надлісництво	3
1.1 Організаційна структура	3
1.2 Право власності та користування	8
1.3 Зобов'язання щодо FSC®	8
1.4 Опис території Надлісництва	10
2. Цілі ведення господарства	10
2.1. Стратегічні цілі	10
2.2 Оперативні плани	11
2.3 Шляхи досягнення	12
2.4 Залученість в місцеву економіку	12
3. Характеристика лісових ресурсів	13
3.1 Розподіл площі за категоріями	13
3.2 Особливості ландшафту	15
3.3 Економічні аспекти	15
3.4 Диверсифікація діяльності	15
4. Екологічні цінності	16
4.1 Виявлення та картування	16
4.2 Режим охорони	18
5. Природоохоронні заходи	19
5.1 Збереження біорізноманіття	19
5.2 Охорона раритетних видів	24
5.3 Водоохоронні зони	26
5.4 Ґрунтозахисні заходи	26
5.5 Оцінка впливу на довкілля	27
6. План господарських заходів	32
6.1 Розрахункова лісосіка	32
6.2 План рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок	34
6.3 Лісовідновлення та лісорозведення	37
6.4 Охорона лісів від пожеж	39
6.5 Захист лісу від шкідників і хвороб	39
6.6 Господарська діяльність Надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості, у тому числі вибухонебезпечними предметами	40
6.7 Дотримання принципу невиснажливості	40
7. Моніторинг лісів	40
7.1 Методика моніторингу	40
7.2 Періодичність	44
7.3 Показники	45
7.4 Документування результатів, у тому числі картування	45
8. Соціальні аспекти	58
8.1 Права працівників, гігієна та безпеки праці, гендерна рівність	58
8.2 Охорона праці	59
8.3 Взаємодія з громадами	60
8.4 Вирішення конфліктів	68

Результати оцінювання

План лісоуправління (заходів) по веденню лісового господарства передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основа із яких – невиснажливе лісове господарювання із врахуванням соціальних, економічних та екологічних наслідків, тобто створення умов для розвитку діяльності Соснівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі Надлісництва) в рамках чинного законодавства.

Стратегічне планування проводиться під час складання 10-річних планів організації та розвитку лісового господарства лісовпорядною організацією ВО «Укрдержліспроект», а оперативне планування відбувається в рамках підготовки щорічних планів діяльності на основі 10- річного плану. Під час планування здійснюється: визначення та затвердження щорічної розрахункової лісосіки (максимально можливого обсягу заготівлі деревини в порядку рубок головного користування відповідно до принципів безперервного і постійного лісокористування).

Основні вимоги сьогодення – це ефективне господарювання, необхідність забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу, соціальних гарантій працюючих та місцевого населення.

1. Загальна інформація про Надлісництво

1.1. Організаційна структура

Соснівське надлісництво являється структурним підрозділом філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України», що діє на підставі «Положення про Надлісництво».

До складу Надлісництва входять виробничі та інші підрозділи, що забезпечують його діяльність відповідно до мети та предмету діяльності Філії, що діють на підставі положень, затверджених директором Філії та внутрішніх документів підприємства.

Соснівське надлісництво філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» розташоване в східній частині Рівненської області на території Березнівської, Корецької, Великомежиріцької, Соснівської громад Рівненського району.

*Поштова адреса вул. Шевченка,125; смт. Соснове; Рівненської області;
34652 Електронна адреса, sosnivske.lg@e-forest.gov.ua*

Центральним органом виконавчої влади з питань лісового господарства є Державне агентство лісових ресурсів України (Держлісагенство України),

діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України, входить до системи центральних органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері лісового та мисливського господарства.

Система управління лісами базується на засадах екологічної безпеки і з урахуванням вимог, які висуваються міжнародними природоохоронними конвенціями.

Центральним органом виконавчої влади з питань лісового господарства є Державне агентство лісових ресурсів України (Держлісагенство України), діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України, входить до системи центральних органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері лісового та мисливського господарства.

До основних завдань Соснівського надлісництва належать:

Відтворення та підвищення продуктивності лісових насаджень, посилення їх корисних властивостей, підвищення родючості ґрунтів, вживання інших заходів відповідно до законодавства.

Забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб, пошкодження внаслідок антропогенного та іншого шкідливого впливу.

Вжиття заходів у порядку та в межах, визначених законодавством, щодо запобігання злочинам і адміністративним правопорушенням у сфері лісового та мисливського господарства, а також використання лісових ресурсів і мисливських тварин.

Дотримання правил і норм використання лісових ресурсів. Ефективне використання лісових ресурсів.

Забезпечення згідно з плановими показниками освоєння лісосічного фонду. Забезпечення виходу ділової деревини в розрізі порід та класів якості згідно з сортиментною структурою.

Забезпечення відбору високовартісних лісоматеріалів цінних деревних порід. Вжиття заходів щодо запобіганню накопичення та втрати якості залишків лісопродукції.

Дотримання державних стандартів та технічних умов, нормативно - технічної документації щодо маркування, сортування, штабелювання, обміру та обліку лісоматеріалів.

Ведення лісового господарства на підставі затверджених в установленому порядку матеріалів лісовпорядкування, здійснення використання лісових ресурсів способами, які забезпечують збереження оздоровчих і захисних властивостей лісів, а також створюють сприятливі умови для їх охорони, захисту та відтворення.

Організація та забезпечення ведення лісового господарства у відповідності до національних та міжнародних стандартів системи ведення лісового господарства для України.

Ведення первинного обліку лісів. Забезпечення проведення лісовпорядкування та упорядкування мисливських угідь Підприємства на землях, закріплених за Філією у межах Надлісництва.

Забезпечення дотримання заповідного режиму та вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які розташовані на землях, що закріплені за Філією у межах Надлісництва, під час здійснення господарської та іншої діяльності.

Збереження та посилення ролі захисних властивостей лісів, лісові ділянки яких виконують захисні, природоохоронні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі та рекреаційні функції, а також функції захисту навколишнього природного середовища та інженерних об'єктів від негативного впливу природних та антропогенних факторів.

Лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві, лісозаготівля.

Заготівля другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісокористувань.

Ведення мисливського господарства, організація та проведення полювання, контроль за дотриманням правил полювання у межах мисливських угідь Підприємства, закріплених за Філією у межах Надлісництва.

Вивчення та ведення обліку мисливської фауни і реєстрація всіх змін в її складі з метою найбільш раціонального її використання. Селекційний та вибірковий діагностичний відстріли мисливських тварин для ветеринарно-санітарної експертизи.

Проведення робіт щодо сертифікації продукції та її штрихкодowego маркування. Забезпечення надійної роботи інженерних мереж, устаткування, експлуатаційне утримання будівель та споруд у лісництвах та інших виробничих підрозділах Надлісництва.

Забезпечення визначення, збору та систематизації потреби в проведенні поточних ремонтів чи будівництві (нове будівництво, капітальний ремонт та реконструкція).

Забезпечення організації своєчасного проведення капітальних та поточних ремонтів інженерних мереж, устаткування, приміщень, будівель та споруд, розташованих в лісництвах та інших виробничих підрозділах Надлісництва, згідно з затвердженим інвестиційним планом.

Здійснення контролю за ходом будівництва та проведенням поточного ремонту на об'єктах у лісництвах та інших виробничих підрозділах Надлісництва.

Погодження (візування) актів приймання виконаних будівельних робіт. Участь у прийнятті в експлуатацію об'єктів капітального будівництва, роботи на яких завершені.

Створення належних умов праці, виконання заходів з покращення стану охорони праці та контроль за дотриманням законодавства з охорони праці щодо безпечного виконання робіт.

Забезпечення вирішення питань цивільного захисту, здійснення заходів щодо захисту населення і територій під час надзвичайних ситуацій.

Відповідно до мети і предмету діяльності Філії можуть провадити інші

види діяльності у Надлісництві, що не суперечать законодавству України.

Організаційна структура Соснівського надлісництва

№ п/п	Найменування лісництв	Площа, га
1.	Бистрицьке	7726,2
2.	Яцьковицьке	7008,1
3.	Листвинське	7383,5
4.	Стрийське	7869,3
5.	Соснівське	4769,6
6.	Більчаківське	7303,0319
7.	Щекичинське	6546,8025
8.	Жовтневе	3820,5922
Загальна площа надлісництва		52427,1266

Нинішнє лісовпорядкування проведено за I розрядом у відповідності з вимогами чинної лісовпорядної інструкції, рішеннями першої лісовпорядної наради і технічної наради за підсумками площа лісовпорядкування 2019р. становила 51162,6 га.

Організація території лісового фонду

Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2026 року	Площа земель, які вилучені у звітному періоді	Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2026	в т.ч. площа земель на яку отримано державні акти	Кількість	
				лісництв	Майстерських діляниць
52427,1266	-	52427,1266	52427,1266	8	41

Стан та динаміка земель лісогосподарського призначення

Основні показники лісового фонду в нижченаведених таблицях сформовані в цілому по надлісництву. Стан лісового фонду в межах категорій лісів, господарських частин, панівних порід і господарських секцій приведено в окремій книзі проект організації та розвитку лісового господарства (Соснівського лісгоспу).

Лісові ділянки в практичній діяльності використовуються ефективно. Про це свідчить збільшення питомої ваги лісових ділянок та поліпшення середніх таксаційних показників.

Показники		Одиниці виміру	Загальні обсяги
Загальна площа земель лісового фонду		га	52427,1
Вкриті лісовою рослинністю землі		га	46764,4
Загальний запас деревостанів		тис. м ³	10223,80
1	В т.ч. запас за природним складом		
	Хвойні насадження	га/тис.	33260,4/7560,1
	Твердолистяні	га/тис.	4119/782,3
	М'яколистяні насадження	га/тис.	9385/1373,2
2	В т.ч. площа і запас за віковою структурою		
3	Молодняки	га/тис.	11546,3/720,55
	Середньовікові насадження	га/тис.	17605,1/4078,16
	Пристигаючі насадження	га/тис.	13060,3/3496,8
	Стигли та перестійні насадження	га/тис.	4552,7/726,32
Середній запас на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель		м ³	208
Середня зміна запасу на 1 га		м ³	4,1
Площа природно- заповідного фонду		га	10754,0

Діагностична характеристика типів лісу викладена в Основних положеннях організації і розвитку лісового господарства Рівненської області.

Існуючий розподіл деревних порід за групами віку відрізняється від оптимального і зумовлений фактичним станом насаджень.

Основними причинами зміни площі вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок і загальних запасів є приймання земельних ділянок протягом ревізійного періоду, переведення незімкнутих лісових культур у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки, природний ріст насаджень.

Направленість і результативність ходу природного поновлення як на невикритих лісовою рослинністю лісових ділянках, так і під наметом лісу в регіоні вивчені достатньо. Висновки наукових досліджень і виробничого досвіду з природного поновлення лісу наступні:

- природне поновлення сосни звичайної та дуба звичайного під наметом стиглих насаджень і зрубів проходить, в основному задовільно;
- природне поновлення м'яколистяних зрубів (вільхових, осикових) проходить задовільно.

Отже, в лісовому фонді повинен переважати лісокультурний метод лісовідновлення, і лише у випадках достатньої наявності якісного підросту цінних порід, а також в сирих і мокрих типах умов місцезростання, успішне лісовідновлення можливе шляхом природного поновлення лісу та сприяння природному поновленню.

1.2 Право власності та користування

Право власності та інше речове право на активи Надлісництва, права та обмеження щодо їх використання, розпорядження ними, право користування земельними ділянками у межах території Соснівського надлісництва, регулюється наказами Державного агентства лісових ресурсів, ДП «Ліси України», філії «Поліський лісовий офіс».

1.3 Зобов'язання щодо FSC

Документ розроблено і оприлюднено на виконання вимог індикаторів 1.8.1 та 1.8.2 FSC стандарту системи ведення лісового господарства для України (FSC-STD-UKR-01.1-2024 V 1-1)

Всі покладені функції та обов'язки, зокрема і щодо обліку і відтворення, охорони і захисту лісів, а також регулювання їх використання в цілях задоволення потреб в лісових ресурсах Соснівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» здійснює згідно з сучасним законодавством України, зокрема з Лісовим кодексом України та іншими нормативно-правовими актами та у відповідності до міжнародних правил та стандартів. Політика надлісництва повністю спрямована на раціональне використання, збереження та відновлення лісових ресурсів з урахуванням критеріїв лісової сертифікації.

Лісова сертифікація – це процедура, в процесі якої оцінюється якість лісоуправління, або простіше сказати якість господарювання в лісах та їх екологічний стан. Проводиться вона незалежними від підприємства міжнародними експертами згідно прийнятих міжнародних стандартів сталого лісоуправління.

Мета: забезпечення економічно, екологічно та соціально збалансованого ведення лісового господарства шляхом виконання відповідних загальновизнаних і таких, що заслуговують на довіру, стандартів.

Екологічно збалансоване і відповідальне ведення лісового господарства забезпечує заготівлю лісоматеріалів та іншої лісової продукції при одночасному

збережені біорізноманіття та продуктивності лісів, природних екологічних процесів.

Соціально орієнтоване ведення лісового господарства сприяє зростанню добробуту місцевого ведення і суспільства в цілому, а також стимулює місцеве населення зберігати лісові ресурси.

Економічно життєздатне використання лісових ресурсів означає, що лісове господарство і лісокористування організовані й управляються таким чином, щоб бути прибутковими, при цьому не за рахунок виснаження лісових ресурсів і природних екосистем. Сертифікація лісів є об'єктивною необхідністю, оскільки вона сприяє поліпшенню лісокористування, сталому розвитку лісового господарства, зміцненню Соснівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» на внутрішніх ринках продукції і виходу на зовнішні. Крім того, в світі все більше зростає число груп споживачів, що зобов'язалися використовувати продукцію лише із сертифікованих лісів, та обсяги споживання ними сертифікованої продукції мають тенденцію до зростання, і окремі країни і регіони відмовляються купувати продукцію із не сертифікованих лісів, а участь у об'єднаннях споживачів продукції із сертифікованих лісів дозволяє уникнути поганого розголосу про Соснівське надлісництво як таке, що завдає шкоди довкіллю.

Наше надлісництво, прагне активно займатися зовнішньоекономічною діяльністю, і сертифікація лісів – необхідна для цього процедура.

Також сертифікація сприяє модернізації виробничого процесу, підвищенню ефективності системи охорони праці та техніки безпеки на робочих місцях, підвищенню професійної відповідальності персоналу, забезпеченню сталості користування лісовими ресурсами.

У зв'язку з вищевикладеним, для досягнення поставлених цілей та мети наше надлісництво у своїй роботі дотримуватиметься принципів лісової сертифікації FSC таких як:

Принцип 1: Дотримання законодавства;

Принцип 2: Права працівників та умови працевлаштування;

Принцип 3: Права тубільних народів, такі народи відсутні в Україні;

Принцип 4: Стосунки з громадами;

Принцип 5: Вигоди від лісів;

Принцип 6: Цінності довкілля та впливи;

Принцип 7: Планування господарювання;

Принцип 8: Моніторинг та оцінювання;

Принцип 9: Особливі цінності для збереження;

Принцип 10: Виконання господарських заходів.

Початком діяльності Соснівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» з впровадження лісової сертифікації є прийняття на себе добровільних довготермінових зобов'язань щодо дотримання принципів і критеріїв FSC, а саме:

– застосовувати на практиці принципи і критерії FSC зі сталого ведення лісового господарства;

- використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку;
- вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення;
- консультиватися з усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку;
- відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати лісогосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним;
- вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісогосподарського виробництва на навколишнє середовище;
- гарантувати, що всі лісові робітники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідним чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

1.4 Опис території Соснівського надлісництва

Природно-кліматичні умови

Клімат району розміщення Соснівського надлісництва помірно-континентальний і характеризується порівняно м'якою зимою, теплим літом і значною кількістю опадів.

Коротка характеристика кліматичних умов території надлісництва.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень є пізні весняні та ранні осінні заморозки. В цілому кліматичні умови сприятливі для ведення лісового господарства.

Територія лісового господарства за характером рельєфу відноситься до рівнинних.

За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до свіжих.

Вплив господарської діяльності Соснівського надлісництва на природні ресурси є контрольованим і збалансованим та обмежений щорічним обсягом їх використання, який було проведено при базовому лісовпорядкуванні і вказано в матеріалах.

Ділянки лісового фонду не зазнають шкідливого впливу розташованих поблизу промислових і сільськогосподарських підприємств, а також надмірних рекреаційних навантажень і надмірної кількості диких тварин.

Незначної шкоди лісу завдають розвинута транспортна мережа автомобільних доріг, що спричиняє загазованість, запиленість повітря, забруднення шкідливими речовинами. Також на природні ресурси можуть впливати лісові пожежі, вітровали та буреломи, повені і ряд інших природних катаклізмів.

На території діяльності Соснівського надлісництва на даний час відсутні землі забруднені радіонуклідами та вибухонебезпечними предметами.

2. ЦІЛІ ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА

2.1 Стратегічні цілі

План ведення господарства (План лісоуправління) по веденню лісового господарства передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основа із яких - невиснажливе лісове господарювання із врахуванням соціальних, економічних та екологічних наслідків, тобто створення умов для розвитку діяльності надлісництва в рамках чинного законодавства.

Стратегічне планування проводиться під час складання 10-річних планів організації та розвитку лісового господарства лісовпорядною організацією ВО «Укрдержліспроект», а оперативне планування відбувається в рамках підготовки щорічних планів діяльності на основі 10-річного плану. Під час планування здійснюється: визначення та затвердження щорічної розрахункової лісосіки (максимально можливого обсягу заготівлі деревини в порядку рубок головного користування відповідно до принципів безперервного і постійного лісокористування).

Основною стратегічною ціллю ведення лісового господарства Соснівським надлісництвом філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» є забезпечення економічно, екологічно і соціально збалансованого ведення лісового господарства шляхом виконання відповідних нормативних документів і чинного законодавства у сфері ведення лісового господарства України.

2.2 Оперативні плани

Оперативними планами ведення господарської діяльності Соснівського надлісництва є виробничо-фінансовий план на 2026 рік, який є частиною загального виробничо-фінансового плану філії «Поліський лісовий офіс» щодо проведення заготівлі деревини в порядку рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів, відтворення лісів, охорони та захисту лісів, ведення мисливського господарства та інше.

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- прозоре використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах невиснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану надлісництва;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;

- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- оптимізація структури надлісництва, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності надлісництва;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників надлісництва;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісогосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства надлісництва.

2.3 Шляхи досягнення

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства Надлісництва.

2.4. Залученість у місцеву економіку

Господарська діяльність Соснівського надлісництва здійснює важливий вклад в розвиток місцевої економіки. Це сплата податків і зборів до місцевих бюджетів, працевлаштування місцевого населення, забезпечення місцевого

населення лісоматеріалами круглими та дровами паливними, згідно укладених договорів і т.д.

З побічних лісових користувань має місце заготівля місцевим населенням дикорослих плодів, ягід та грибів, бджільництво та інше.

Засобами комунікації про надання послуг чи придбання певної продукції здійснюється через засоби масової інформації, органи місцевого самоврядування, оголошення інформації на інформаційних стендах та дошок оголошення.

3.ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ

3.1 Розподіл площі за категоріями

Ліси в яких здійснюється лісогосподарська діяльність Соснівського надлісництва мають відповідний поділ на категорії.

Поділ лісів на категорії

Регіональні ландшафтні парки: 10754,0га

- заповідна зона-2161,3га

- зона регульованої рекреації-161,7га

- зона стаціонарної рекреації-8,0га

- господарська зона-8423,0га

Заказники-214,0га

Рекреаційно-оздоровчі ліси – разом-7,5га

в тому числі:

Ліси у межах населених пунктів-7,5га

Захисні ліси – разом-1799,4га

в тому числі:

Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг-107,9га

Ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів-1548,0га

Інші захисні ліси-143,5га.

Експлуатаційні ліси-38387,7га

Існуючий поділ площі на категорії лісів відповідає господарському призначенню, природним та економічним умовам району розташування надлісництва.

Наявність пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

Праліси, квазіпраліси та природні ліси в Соснівському надлісництві відсутні. Ліси в тимчасове довгострокове користування не надавалися.

Господарські частини, господарства та господарські секції

Виходячи з приведенного у відповідність до Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок (2007) поділу лісів державного підприємства на категорії, їх функціонального значення, встановленого в них режиму ведення лісового господарства і лісокористування на наступний ревізійний період, утворені такі господарські частини:

**Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного
призначення:**

- ліси природоохоронного призначення з особливим режимом користування на рівнині;

- ліси природоохоронного призначення з обмеженим режимом користування на рівнині.

Рекреаційно-оздоровчі ліси:

- рекреаційно-оздоровчі ліси з особливим режимом користування на рівнині;

- рекреаційно-оздоровчі ліси з обмеженим режимом користування на рівнині;

Захисні ліси:

- захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині.

Експлуатаційні ліси:

- експлуатаційні ліси на рівнині.

До лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення з обмеженим режимом користування віднесені: заказники.

До лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення з особливим режимом користування віднесені: пам'ятки природи, ліси, що мають наукове або історичне значення, включаючи генетичні резервати.

До рекреаційно-оздоровчих лісів з особливим режимом користування віднесені: ліси в межах міст, селищ та населених пунктів, ліси 1 та 2 зон округів санітарної охорони лікувально-оздоровчих територій і курортів, рекреаційно-оздоровчі ліси поза межами лісів зелених зон.

До рекреаційно-оздоровчих лісів з обмеженим режимом користування віднесена лісгосподарська частина лісів зеленої зони.

До захисних лісів з обмеженим режимом користування віднесені: лісові ділянки (смуги лісів), які прилягають до смуг відведення залізниць, автомобільних доріг державного значення, лісові ділянки (смуги лісів) уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів.

При організації господарств і господарських секцій лісовпорядкування виходило з породного складу насаджень, їхньої продуктивності та інших особливостей, що зумовлюють застосування різних нормативів і систем

господарських заходів, а також цілей ведення лісового господарства, визначених Основними положеннями організації та розвитку лісового господарства області.

Кожна господарська секція орієнтована на вирощування певних корінних або цільових порід у відповідності до типів лісу на основі заходів, що забезпечують одержання до віку стиглості лісу максимального запасу деревини потрібної товарної структури, найбільш ефективного виконання захисних, оздоровчих та інших корисних функцій лісу.

Основою для поділу насаджень однієї панівної деревної породи на кілька господарських секцій стала значна різниця в продуктивності, віках стиглості, поділ насаджень на високостовбурні і низькостовбурні. Віднесення деревних порід до господарських секцій в залежності від їх продуктивності та інших ознак поміщені в протоколі першої лісовпорядної наради (додаток 1).

Віднесення не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок до тієї чи іншої господарської секції проведено за цільовою породою, яка найбільше відповідає типу лісу і проєктується до відтворення.

Вік стиглості деревостанів по господарських секціях прийнято відповідно до оптимальних віків рубок в лісах України, затверджених Міністерством лісового господарства України 21 жовтня 1983 року і приведених у Протоколі першої лісовпорядної наради (додаток 1).

Розподіл площі лісових ділянок за категоріями лісів, господарськими частинами, господарськими секціями і панівними породами.

3.2 Особливості ландшафту

Клімат району розміщення Соснівського надлісництва помірно-континентальний і характеризується порівняно м'якою зимою, теплим літом і значною кількістю опадів.

Коротка характеристика кліматичних умов території надлісництва.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень є пізні весняні та ранні осінні заморозки. В цілому кліматичні умови сприятливі для ведення лісового господарства.

Територія лісового господарства за характером рельєфу відноситься до рівнинних.

За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до свіжих.

3.3 Економічні аспекти

Економічно життєздатне використання лісових ресурсів означає, що лісове господарство і лісокористування організовані й управляються таким

чином, щоб бути прибутковими, при цьому не за рахунок виснаження лісових ресурсів і природних екосистем.

Соснівське надлісництво в економіці району розташування займає значне місце. Основними напрямками його розвитку є збереження, відтворення, використання лісових ресурсів.

З побічних лісових користувань мають місце збір грибів, ягід суб'єктами підприємницької діяльності за лісовими квитками в обсягах виділеного ліміту, місцевим населенням для особистих потреб.

Мисливська фауна в лісах надлісництва - кабани, козулі, зайці, лисиці.

Крім задоволення потреб народного господарства в деревині і продукції побічних лісових користувань, лісові насадження мають важливе природоохоронне і рекреаційне значення.

Використання лісових ресурсів показує, що лісове господарство та лісокористування управляються та організовуються таким чином, щоб бути прибутковими, при цьому не виснажуючи лісові ресурси та природні екосистеми.

3.4 Диверсифікація діяльності

Планування діяльності Соснівського надлісництва спрямоване на розширення джерел прибутків, економічного сталого розвитку, покращення екологічної стійкості. Дана діяльність передбачає різноманітність використання лісових ресурсів, а також впровадження нових видів діяльності.

Основні напрямки диверсифікації діяльності включають:

- розширення асортименту продукції;
- сприяння розвитку місцевої промислової переробки;
- рекреаційна та туристична діяльність – облаштування рекреаційних зон, організація еко туризму, пропозиція освітніх та культурних послуг, пов'язаних з лісами досягається шляхом розбудови типових рекреаційних пунктів та екологічних стежок.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ЦІННОСТІ

4.1 Виявлення та картування

Згідно вимог FSC стандарту системи ведення лісового господарства для України (FSC-STD-UKR-01.1-2024 V 1-1) критерій 6.5, в Соснівському надлісництві виявлено репрезентативні ділянки аборигенних екосистем

(пропорційно до їх представництва у загальній площі надлісництва). Встановлені репрезентативні ділянки аборигенних екосистем взято для їх збереження під охорону.

Виділені репрезентативні ділянки аборигенних екосистем зберігати у природному стані, не планувати і не проводити на таких ділянках лісів жодних лісогосподарських заходів, здатних змінити їхній природний стан та порушити природні процеси, які в них відбуваються, окрім заходів, спрямованих на підтримання та посилення функцій цих ділянок.

Площі лісів високої природоохоронної цінності, що охороняються

На території Соснівського надлісництва виділені і охороняються особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗ), загальна площа яких складає 14196,5 га, на яких щорічно проводиться моніторинг стану. Площі ділянок ОЦЗ в розрізі особливих цінностей для збереження приведено нижче:

ОЦЗ 1 – Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами, що перебувають під загрозою, або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях – 863,7 га.

ОЦЗ 2 – Екосистеми та їхні мозаїки ландшафтного рівня. Цілісні лісові ландшафти, великі екосистеми ландшафтного рівня та мозаїки екосистем, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях та містять життєздатні популяції переважної більшості природно притаманних їм видів, з природними структурами їх розповсюдження та рясності.

ОЦЗ 3 – Екосистеми та оселища. Рідкісні й такі, що перебувають під загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми – 12648,4га.

ОЦЗ 4 – Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів – 1548,0 га.

ОЦЗ 5 – Потреби громади. Ділянки та ресурси, визначальні для задоволення основних потреб місцевих громад або тубільних народів (наприклад, у засобах для існування, лікування, харчування, забезпечення водою), визначені шляхом залучення цих громад або тубільних народів.

ОЦЗ 6 – Культурні цінності. Ділянки, ресурси, оселища та ландшафти світового або національного культурного, археологічного або історичного значення та/або критичної культурної, екологічної, економічної чи релігійної/священної важливості для традиційних культур місцевих громад або тубільних народів, визначені шляхом залучення цих місцевих громад або тубільних народів – 0,3 га.

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є:

- Рубки догляду.
- Вибіркові санітарні рубки.
- Протипожежні заходи.
- Особливостями проведення лісогосподарських заходів в ОЦЗ є:
- Під час проведення рубок догляду зберігається природне поновлення цінних видів, особливо коли йому загрожує небезпека витіснення іншими видами.
- Методи та способи проведення рубок догляду мають забезпечувати мінімальне порушення лісового середовища й дерев, що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом знижено від нормативних показників на 35-50%.

План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження ОЦЗ

Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів	Заходи щодо охорони особливо цінних для збереження лісів	Хто проводить
Проведення консультації з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських господарств на території надлісництва	Оголошення режиму тиші та обмеження господарської діяльності в період з 01.04 по 15.06	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та залишки ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування і оздоровлення лісів При виявленні, виділяються ОЦЗ	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, лісничі, зацікавлені сторони
Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться ОЦЗ	Спеціаліст надлісництва, лісничі

Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення ОЦЗ протягом року		Адміністрація надлісництва
---	--	----------------------------

4.2 Режим охорони

Соснівське надлісництво керується основою для дотримання вимог, щодо визначення для збереження рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу у межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони, а також узагальнені відомості про сучасний стан цих видів тваринного і рослинного світу та заходи щодо їх збереження і відтворення є Червона книга України, Бернська Конвенція, Боннська конвенція, Зелена книга України.

Охорона видів рослин і тварин занесених до списку, на державному рівні забезпечується шляхом заходів:

- установка особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання,
- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня,
- системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій, пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються,
- урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проективно-планувальної документації, екологічної експертизи.

Ландшафтної сполученості, включно із еко-коридорами.

У надлісництві елемент ландшафтної сполученості представлений частиною Смарагдової мережі України.

Площа, га	Коротка характеристика території
13771,1	Nadsluchanskyi Regional Natur Park від 11.2016р UA0000101
13771,1	x

Надлісництво визначає та вживає ефективних заходів із запобігання негативним впливам господарської діяльності на цінності довкілля, пом'якшує

та виправляє ті впливи, що стаються, пропорційно до їх масштабу, інтенсивності та ризику.

У Соснівському надлісництві виділені репрезентативні ділянки, які виділялися пропорційно до розрізу категорій земель по надлісництву. Заходи з їх охорони та відновлення, у т.ч. й у плантаціях, є пропорційними до охоронного статусу та цінності таких екосистем на ландшафтному рівні, а також масштабу, інтенсивності та ризику господарської діяльності.

5. ПРИРОДООХОРОННІ ЗАХОДИ

5.1 Збереження біорізноманіття

Заходи із збереження та/або відновлення

рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та оселищ

Заходи із збереження рідкісних видів та тих, що перебувають під загрозою проводяться у відповідності до :

- охоронних зобов'язань по ПЗФ;
- наказу «Про оцінювання та реєстрацію в межах лісового фонду підприємства наявності особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) та їхнього стану»;
- наказ «Про виявлення рідкісних видів, їх охорону і моніторинг по Соснівському надлісництву»;
- програма навчання з працівникам державної лісової охорони Соснівського надлісництва щодо виявлення, охорони та моніторингу рідкісних, зникаючих та занесених до Червоної книги України видів флори та фауни на території лісового фонду надлісництва;
- наказ «Про особливості відведення лісосік та дотримання вимог лісової сертифікації за схемою ЛОР при проведенні рубок»

В межах площ ОЗЛД обмежене господарювання згідно законодавства.

Обов'язковим є проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів.

При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів біорізноманіття та їх опису. Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.

При лісозаготівлях враховуються календарні строки проведення заходів (режиму тиші) та безпечних для довкілля технологічних процесів, режиму охорони.

Контроль лісництва за дотриманням працівниками під час виконання лісгосподарських заходів, природоохоронних вимог. Проведення рейдів лісовою охороною.

Проводиться інформування громадськості та зацікавлених сторін про наявність рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та оселищ, встановлених режимів охорони.

Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення і рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

Лісові ділянки перспективні щодо виявлення і збереження видів флори та рослинних угруповань (об'єкти ПЗФ, ділянки, де планується проведення лісгосподарських робіт, пристигаючі, стиглі і перестійні насадження, екотонні ділянки та узлісся, вітровальні і буреломні ділянки, невеликі вирубки, галявини, рідколісся, приурочені горбистого рельєфу, схилів, а також сусідство лук, лісових культур, боліт та водойм тощо) необхідно попередньо визначати шляхом аналізу великомасштабних карт, планів лісонасаджень та опитування місцевих краєзнавців, вчителів, працівників лісового господарства. На основі аналізу цих даних на території лісових кварталів необхідно закласти рекогносцирувальні маршрути довжиною 3-5 км, які слід прокладати вздовж лінійних елементів ландшафту: квартальних просік, лісових доріг, стежок, узлісь з радіальним обстеженням навколишніх ділянок.

Під час моніторингових обстежень слід застосовувати такі методики досліджень: маршрутні і точкові обліки видів флори та рослинних угруповань; облік їх чисельності на основі щорічних матеріалів по зміні стану лісового фонду, зібраних державною лісовпорядною організацією, матеріалами польових обстежень збір інформації про факти реєстрацій рідкісних видів рослин на території господарства від працівників лісової охорони.

Особливу увагу слід приділяти територіям існуючих і проєктованих об'єктів ПЗФ, ділянок зі стиглими і перестійними насадженнями, екотонним і заболоченим ділянкам.

Для проведення окремих етапів моніторингових досліджень слід залучати спеціалістів-ботаніків науково-дослідних установ, ВУЗів, об'єктів ПЗФ, представників громадських організацій.

Для ефективного виявлення рідкісних представників видів груп флори необхідно проводити обстеження ділянок у різні сезони року під час вегетаційного періоду.

Під час проведення моніторингових ботанічних досліджень слід застосовувати найефективніші методики виявлення рідкісних видів флори та рослинних угруповань. Це підвищить ефективність проведення блоку спеціальних ботанічних досліджень на ділянках ОЦЗЛ.

Особливу увагу під час проведення моніторингових ботанічних досліджень слід приділяти ключовим місцям концентрації рідкісних видів флори та рослинних угруповань, такі місця можуть ставати осередками збереження біорізноманіття з певною циклічністю, пов'язаною як з природними сезонними циклами, так і з життєвими циклами видів флори (за: Посібник «Особливо цінні для збереження ліси: визначення та господарювання. Практичний посібник для України»).

Під час проведення моніторингових досліджень слід враховувати охоронний статус видів флори за списками: Червона книга України (категорії прийняті у виданні 1994 р.); МСОП – Червоного списку IUCN; ЄЧС – Європейського Червоного списку (European Red List, 1991, категорії наведені в Червоній книзі України (1994)); II-го або III-го Додатків Конвенції (Бернської) про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (1979); CITES I, II – видів, включених до I-го або II-го Додатків Конвенції (Вашингтонської) про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення (1973); видів, включені до I-го або II-го Додатків Конвенції (Боннської) про збереження мігруючих видів диких тварин; регіональних червоних списків.

Лісові ділянки перспективні щодо виявлення і збереження помешкань рідкісних видів тварин (об'єкти ПЗФ, ділянки, де планується проведення лісогосподарських робіт, пристигаючі, стиглі і перестійні насадження, екотонні ділянки та узлісся, вітровальні і буреломні ділянки, невеликі вирубки, галявини, рідколісся, приурочені горбистого рельєфу, схилів, а також сусідство лук, лісових культур, боліт та водойм тощо) необхідно попередньо визначати шляхом аналізу великомасштабних карт, планів лісонасаджень та опитування місцевих мисливців, краєзнавців, вчителів, працівників лісового господарства. На основі аналізу цих даних на території лісових кварталів необхідно закласти рекогносцирувальні маршрути довжиною 3-5 км, які слід прокладати вздовж лінійних елементів ландшафту: квартальних просік, лісових доріг, стежок, узлісь з радіальним обстеженням навколишніх ділянок.

Під час моніторингових обстежень слід застосовувати такі методики досліджень: маршрутні і точкові обліки хребетних тварин; обліки чисельності тварин по відбитках на снігу; обліки чисельності дрібних ссавців методом канавко-ліній; реєстрація і огляд слідів життєдіяльності, сховищ, гнізд, дупел, нір, хаток; збір пелеток птахів; облік кажанів за допомогою ультразвукового

детектора та павутинної сіті; обліки птахів під час міграцій і кочівель; реєстрація і збір безхребетних тварин; збір інформації про факти реєстрацій і помешкання рідкісних видів тварин на території господарства від працівників лісової охорони.

Особливу увагу слід приділяти територіям існуючих і проєктованих об'єктів ПЗФ, ділянок зі стиглими і перестійними насадженнями, екотонним і заболоченим ділянкам.

Для проведення окремих етапів моніторингових досліджень слід залучати спеціалістів-зоологів науково-дослідних установ, ВУЗів, об'єктів ПЗФ, представників громадських організацій.

Для ефективного виявлення рідкісних представників різних груп хребетних необхідно проводити обстеження ділянок у різні сезони року (наприклад: зимовий період – хижі ссавці, ратичні, зимові стації тетерукових; весняний період (квітень-травень) – птахи на гніздуванні, місця концентрацій земноводних; літній період – безхребетні, плазуни, кажани; ранньоосінній період – передміграційні скупчення птахів тощо).

Під час проведення моніторингових зоологічних досліджень слід застосовувати найефективніші методики виявлення рідкісних видів тварин та місць їх концентрацій. Це підвищить ефективність проведення блоку спеціальних зоологічних досліджень на ділянках ОЦЗЛ. Приклад: *дистанційне визначення (візуально, за звуками, за ультразвуковими сигналами), нетривале відновлення (живоловними пастками, сітками, сачком); реєстрація тварин у водоймах і на берегах; реєстрація за слідами життєдіяльності (відбитки лап, екскременти, погризи, кормові рештки); пошук сховищ та гнізд; ведення обліків у нічний, сутінковий або денний час тощо.*

Особливу увагу під час проведення моніторингових зоологічних досліджень слід приділяти ключовим помешканням з місцями сезонної концентрації тварин – їх скупчень, які пов'язані з міграціями, проходженням окремих фаз розвитку або репродукції (місця гону, токування, парування, гніздування). У кожній із груп тварин можуть бути свої особливості їх розподілу у просторі й часі, проте загалом кожна з великих систематичних груп (напр., комахи, птахи, кажани) має відмінні і доволі специфічні місця сезонної концентрації. Проте існують певні загальні закономірності, пов'язані з репродукцією і міграціями, коли тварини виявляються найбільш вразливими. Тобто, такі місця можуть ставати осередками збереження біорізноманіття з певною циклічністю, пов'язаною як з природними сезонними циклами, так і з життєвими циклами тварин (за: Посібник «Особливо цінні для збереження ліси: визначення та господарювання. Практичний посібник для України»).

Прикладами ключових сезонних місць концентрації тварин можуть бути місця концентрації птахів на шляхах їхніх міграцій, місця існування материнських колоній кажанів, місця зимівлі ссавців, місця розмноження та зимівлі плазунів і амфібій, місця нересту риб, місця виплоду рідкісних видів комах тощо, місця розмноження ратичних, міграційні коридори хижих тварин, місця токування рідкісних птахів. При визначенні ключових сезонних місць концентрації тварин необхідно спиратися на перелік раритетних видів, наведений у відповідних Додатках 6,7 Посібника.

Під час проведення моніторингових досліджень слід враховувати охоронний статус видів тварин за списками: Червона книга України (категорії прийняті у виданні 1994 р.); МСОП – Червоного списку IUCN; ЄЧС – Європейського Червоного списку (European Red List, 1991, категорії наведені в Червоній книзі України (1994)); II-го або III-го Додатків Конвенції (Бернської) про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (1979); CITES I, II – видів, включених до I-го або II-го Додатків Конвенції (Вашингтонської) про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення (1973); видів, включені до I-го або II-го Додатків Конвенції (Боннської) про збереження мігруючих видів диких тварин; регіональних червоних списків.

На території лісонасаджень надлісництва виявлені рідкісні і зникаючі види фауни і флори, які охороняються згідно законодавства і висновку з оцінки впливу на довкілля у межах місць їх поширення. Також виділені охоронні зони місць поширення вказаних нижче видів флори і фауни.

5.2 Охорона раритетних видів

Для охорони виявлених на території державного лісового фонду Соснівського надлісництва рідкісних видів та видів що перебувають під загрозою в своїй діяльності спеціалісти надлісництва керуються охоронними зобов'язаннями.

Охорона біотичного різноманіття включає систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання рослинного та тваринного світу.

Актуальний список рідкісних видів флори та фауни, виявлених на території Соснівського надлісництва

№	Назва виду українською мовою	Назва виду латинською мовою	Місцезнаходження (лісництво)
1	2	3	4
1	Смілка литовська	<i>Silene lithuanica</i> Zapal	Жовтневе
2	Сон великий	<i>Pulsatilla grandis</i> Wender	Жовтневе
3	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i>	Жовтневе
4	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i>	Жовтневе
5	Дрік германський	<i>Genista germanica</i>	Жовтневе
6	Голокучник добовий	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	Жовтневе
7	Страусове перо звичайне	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	Жовтневе
8	Вовче лико звичайне	<i>Daphne mezereum</i>	Жовтневе
9	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i>	Жовтневе
10	Коручка чемерниковидна	<i>Epipactis htlleborine</i>	Жовтневе
11	Кадило сарматське	<i>Melittis sarmatica</i>	Жовтневе
12	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>	Жовтневе
13	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>	Більчаківське
14	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i>	Більчаківське
15	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i>	Більчаківське
16	Булатка великоквіткова	<i>Cephalanthera damasonium</i>	Більчаківське
17	Андромеда багатоліста	<i>Andromeda polifolia</i>	Більчаківське
18	Астранція велика	<i>Astrantia major</i>	Більчаківське
19	Вовче лико звичайне	<i>Daphne mezereum</i>	Більчаківське
20	Рододендрон жовтий	<i>Rhododendron luteum</i>	Більчаківське
21	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i>	Більчаківське
22	Кадило сарматське	<i>Melittis sarmatica</i>	Більчаківське
23	Рододендрон жовтий	<i>Rhododendron luteum</i>	Бистрицьке
24	Плаун річковий	<i>Lukopodium annotinum</i>	Бистрицьке

25	Андромеда багатоліста	Andromeda polifolia	Бистрицьке
26	Плаун річковий	Lukopodium annotinum	Листвинське
27	Андромеда багатоліста	Andromeda polifolia	Листвинське
28	Мучниця звичайна	Arctostaphylos uva-ursi	Стрийське
29	Плаун річковий	Lukopodium annotinum	Стрийське
30	Андромеда багатоліста	Andromeda polifolia	Стрийське
31	Плаун річковий	Lukopodium annotinum	Соснівське
32	Гніздівка звичайна	Neottia nidus-avis	Соснівське
33	Плаун річковий	Lukopodium annotinum	Щекичинське
34	Мучниця звичайна	Arctostaphylos uva-ursi	Щекичинське
35	Андромеда багатоліста	Andromeda polifolia	Щекичинське
36	Ринхоспора біла	Rhynchospora alba	Щекичинське
37	Росичка круголіста	Drosera rotundifolia	Щекичинське
38	Плаун річковий	Lukopodium annotinum	Яцьковицьке
39	Глушець(глухар)	Tetrao urogallus	Стрийське
40	Лелека чорний	Ciconia nigra	Яцьковицьке
41	Глушець(глухар)	Tetrao urogallus	Листвинське

Охорона видів рослин, птахів, грибів занесених до списку, на державному рівні забезпечується шляхом заходів:

- установка особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання.
- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня.
- системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій, пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються.
- урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проективно-планувальної документації, екологічної експертизи.

5.3 Водоохоронні зони Водних об'єктів і узбережних зон

При проведенні робіт на лісосіках негативний вплив на водні об'єкти, а саме забруднення, засмічення та виснаження водних ресурсів або погіршення якості вод, порушення гідродинамічного режиму поверхневих та підземних вод,

вплив на гідрологічний та гідрохімічний стани поверхневих водойм не передбачається.

Суттєвого впливу на водні об'єкти під час провадження планової діяльності не передбачається, так як у лісових ділянках виділені смуги лісів уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ, інших водних об'єктів з категорії експлуатаційних лісів за нормативами згідно з постановою « Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» (постанова КМУ від 16.05.2007 №733) та віднесено до категорії захисних лісів.

Працівниками лісової охорони здійснюється постійний моніторинг насаджень у водоохоронних зонах, за їх повідомленнями проводиться ряд заходів щодо збереження і посилення водоохоронних функцій насаджень.

Утримування площадки для миття техніки в належному стані.

Забезпечення наявності достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.

Напрямок трелювання, проведення борозен під час підготовки ґрунту чи створенні мін смуг, розміщується вздовж схилів.

Дотримання режиму охорони при плануванні рубок (рубки головного користування заборонені).

5.4 Ґрунтозахисні заходи

Територія Соснівського надлісництва за характером рельєфу відноситься до рівнинних.

За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до свіжих.

При проведенні господарської діяльності на території Соснівського надлісництва на лісову підстилку та поверхню ґрунтів можливий вплив у вигляді механічного порушення ґрунту технікою, яка буде використовуватись під час лісозаготівлі. Станом на сьогодні не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів де градаційних процесів під впливом водної, вітрової ерозій або обумовлених проведенням лісогосподарських робіт.

З метою мінімізації впливу та збереженню ґрунтів, їх водно-фізичних властивостей, запобігання ерозійним процесам, під час лісозаготівлі будуть використовуватися машини та механізми, що забезпечують мінімальне фізичне пошкодження ґрунтів та їх збереження в природному стані. Рациональне ведення лісогосподарської діяльності, у тому числі і рубки різного призначення не завдаватимуть негативного впливу довкіллю.

5.5 Оцінка впливу на довкілля

Основні принципи процедури ОВНС

Соснівське надлісництво визначає та вживає ефективних заходів із запобігання негативним впливам господарської діяльності на цінності довкілля, пом'якшує та виправляє ті впливи, що стаються, пропорційно до їх масштабу, інтенсивності та ризику.

Заходи з оцінювання, запобігання та пом'якшення негативних впливів господарської діяльності на:

Цінності довкілля:

- Акт обстеження даної ділянки, в якому вказані заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу рубки на навколишнє природне середовище (ОВНС).

- Охоронні зобов'язання;
- Положення про об'єкти ПЗФ
- Закон про природно-заповідний фонд України
- Висновок з оцінки впливу на довкілля планової діяльності надлісництва;

- Планування рубок формування і оздоровлення лісів проводить із залучення фахівців лісозахисту і ліспроєкту.

ОВНС проводиться до початку будь яких заходів і складається виявлення, аналізу, обліку прямих, побічних та інших наслідків на навколишнє середовище запланованої господарської і іншої діяльності.

Ця оцінка сприяє прийняттю екологічного і соціального управлінського рішення щодо реалізації запланованої діяльності з урахуванням екологічних наслідків і громадської думки, а також дає можливість розробити заходи по зменшенню впливу на довкілля.

На території надлісництва, при господарюванні, можливі наступні негативні впливи:

- ерозія і ущільнення ґрунту, зниження його родючості (у випадку руху техніки в межах виділеної технологічної частини лісосіки вплив кваліфікується як не значний у інших випадках вплив кваліфікується як значний);

- порушення гідрологічних і ґрунтових умов, накопичення води у водотоках та водозборах, зміни в дренажному режимі річок і рівчаках ;

- фрагментація місць знаходження видів флори і фауни занесених до Червоної книги України, та інших охоронних списків, зміна видового складу рослин і тварин (у випадку знищення, пошкодження оселищ та місць

гніздування, відтворення і розмноження наявних на ділянці та на прилеглій території вплив кваліфікується як суттєвий);

- забруднення ґрунту і води ПММ, виробничими відходами і побутовим сміттям(у випадку виявлення фактів забруднення ґрунту і води ПММ;
- вплив на довкілля на ландшафтному рівні з врахуванням сусідніх ландшафтів (у випадку змін гідрологічного режиму території, температурного режиму та інших суттєвих кліматичних чинників кваліфікувати вплив як суттєвий).

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОЦЕДУРИ ОВНС

- інформування прийнятих рішень: прийняті рішення базується на надійній достовірній інформації;
- відповідальність: чітко визначаються відповідальні особи (згідно наказу або розпорядженню по надлісництву);
- відкрита консультація: проводиться з усіма зацікавленими сторонами у відкритій формі);
- в процесі приймають участь спеціалісти з певних питань, які дають конкретні висновки щодо оцінки впливу запланованих заходів на довкілля;
- альтернатива: розглядається всі можливі альтернативи;
- пом'якшувальні заходи: розглядаються додаткові заходи, які понизять, або повністю усунуть негативний вплив і пом'якшують вплив запланованих дій;
- реалізація всіх етапів: ОВНС повинна розглядати всі етапи, від проектування до виконання та розгляду наслідків;
- проведення коригуючих дій: при виявленні невідповідності в процесі роботи, застосовуються коригуючі дії щодо їх виправлення.

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАПЛАНОВАНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В залежності від виду планованої діяльності до проведення оцінки впливу на навколишнє природне середовище долучаються: помічник начальника, лісничі лісових ділянок, помічники лісничих надлісництва, інженера лісового відділу.

Опис і обґрунтування використання відповідної заготівельної техніки та устаткування

Економічна діяльність надлісництва ґрунтується на заготівлі і реалізації деревини від рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів.

Рубка стиглого лісу, - це збір лісового врожаю, що в лісівничій науці трактується як перша фаза лісовідновлення. Виходячи із конкретних умов

зростання на ділянці, де проводяться вирубки стиглого лісу, в залежності від прийнятого рішення щодо лісовідновлення, планується застосовувати відповідну систему рубання.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожному лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

Лісосіки всіх видів рубок передаються підряднику в розробку по акту. На кожному лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо). До технологічної карти додається Акт оцінки впливу запроєктованих заходів на навколишнє природне середовище, в якому відображені заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище (Акт ОВНС).

Під час проведення підготовчих робіт на лісосіці та на відстані 50 метрів за межею лісосіки по її периметру, вздовж лісовозних доріг та діючих трелювальних шляхів, в радіусі 50 метрів від місць розміщення обігрівального приміщення, верхніх складів, місць розміщення техніки та паливно-мастильних матеріалів звалюють усі намічені небезпечні дерева.

Облаштовуються місця для обігріву та відпочинку, встановлюються знаки безпеки на стежках та дорогах, які проходять через лісосіку.

Підготовчі роботи проводить бригада, що виконує основні лісосічні операції.

Всі лісосічні роботи виконуються у відповідності з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

Чинники, які впливають на вибір лісозаготівельної техніки і обладнання наступні:

- технологія лісозаготівель, яка включає і спосіб заготівлі деревини (хлистовий чи сортиментний),
- площа лісосіки,

- об'єм стовбура і запас деревини на лісосіці,
- розташування, ґрунти і рельєф,
- відстань трелювання і вивезення деревини,
- спосіб очищення лісосік від порубкових решток.

У надлісництві застосовується сортиментний спосіб заготівлі деревини, який дає змогу використовувати колісні трактори та машини.

Звалювання дерев, обрізування сучків, розрізання стовбурів на сортименти проводиться бензопилами Штиль.

Після розрізування стовбурів на сортименти проводиться їх трелювання тракторами різних модифікацій МТЗ - 80 та МТЗ-82 «Беларусь».

Тип тракторів - колісні універсальні класу 1,4.

Марка двигуна тракторів МТЗ - 80 та МТЗ-82, двигуни дизельні чотирьох циліндрові чотирьох-тактні з безпосереднім вприском і робочим об'ємом -4,75л. та номінальною частотою обертів 2200 об/хв..

Потужність МТЗ-80, кВт (к.с.) - 59,25 (80), МТЗ - 82, кВт (к.с.) - 60 (81).

Габарити, вага, ширина колії та витрати палива

Показники	Одиниця виміру	Трактори	
		МТЗ-80	МТЗ-82
Габаритні розміри:	м		
ширина		3,82	3,93
висота		1,97	1,97
Дорожній просвіт (кліренс), мінімальний під заднім мостом	см	2,47	2,47
Конструктивна вага	тонна	47	47
Колія	см	3,00	3,20
регульована	в межах	передні колеса 120-180	
		задні колеса 135-180	

Витрати палива	г/кВт	238	230 (від 220 до 260)
	год.	4-7 літрів за год.	

Ємкість паливного баку - 130л

Фактичні витрати дизпалива на трелювання 1 м³ деревини становлять 0,625 і масла І- 20 - 0,024 літрів.

Застосування на лісозаготівлях швидкохідних колісних тракторів, які оснащені різноманітним технологічним обладнанням, дає можливість трелювати і одночасно сортувати деревину по породах, сортиментах, розмірах, групах діаметрів, сортах тощо.

Трактори, які використовуються на підприємстві, характеризуються по відношенню до гусеничних тракторів кращою маневреністю та ергономікою, тобто є більш комфортними і пристосованими для використання. Але головне, що вони в меншій мірі впливають на ґрунтову поверхню і пошкодження підросту, кореневої системи ростучих дерев та надґрунтового покриву трав'яних і кущових рослин. По наших спостереженнях на лісосіках поступових рубок та суцільних рубках із збереженням підросту збереженість підросту достатньо висока (до 70%). У місцях поодиноких проїздів колісної техніки дрібний підріст не зазнає особливих пошкоджень, а лише приминається до поверхні ґрунту.

Рубки головного користування проводяться як в соснових так і в листяних деревостанах з загальним запасом деревини близько 300 м³/га, при середній площі лісосіки 0,9 га., і середньому об'ємі стовбура в корі близько 1м³ (діаметр 34 см).

Рельєф лісосік рівнинний. По характеру ґрунтоутворюючих відкладів на території лісгоспу найбільше розповсюджені дерново-підзолисті ґрунти, на яких багаторазовий прохід техніки по одному сліду (волоку) навіть після літніх опадів не впливає на прохідність і не призводить до значного пошкодження ґрунту. Такі лісосіки можливо освоювати на протязі року.

Наступними за величиною розповсюдження є болотні та дернові ґрунти. Інші різновидності ґрунтів: болотно-підзолисті, лучно-болотні, лужні - займають незначні площі які мають підвищену вологість, на протязі всього теплого періоду року, де трактори МТЗ -80, 82 швидко порушують рослинний покрив і утворюють глибоку колію на волоках або зовсім не мають можливості проїзду, освоюються в зимовий період при замерзанні ґрунту.

В Акті обстеження лісосік для кожної лісосіки вказується сезон заготівлі. На основі Акту обстеження проводиться розподіл лісосічного фонду на зони літньої і зимової заготівлі і вивозки.

На лісосічних роботах впроваджена бригадна форма праці. Бригада виконує весь комплекс робіт від звалювання до очистки лісосіки від порубкових залишків. Виконану роботу приймає майстер лісу даної ділянки. Крім того майстер веде електронний облік деревини, займається відпуском деревини та складає звіт про рух лісопродукції.

Одночасно із заготівлею деревини та після її закінчення проводиться очищення лісосіки від порубкових залишків.

В залежності від лісорослинних умов і вимог лісовідновлення застосовуються такі способи очищення лісосік:

- збирання порубкових решток у купи та вали для перегнивання в місці збирання,
 - збирання порубкових решток у купи з наступним їх спалюванням.
- Спалювання забороняється проводити в пожежно-небезпечний період.

6. ПЛАН ГОСПОДАРСЬКИХ ЗАХОДІВ

6.1 Розрахункова лісосіка

Розрахункова лісосіка – щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Головне користування лісом

Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок на включені та виключені з розрахунку рубок головного користування за даними лісовпорядкування.

Значні розходження по виходу ділової деревини по хвойному і твердолистяному господарству соснової і дубової господарських секцій між даними лісгоспу і лісовпорядкування пояснюється станом насаджень на час відводу їх в рубку.

На ревізійний період лісовпорядкуванням проектується суцільний спосіб рубки у відповідності з «Правилами рубок головного користування України», К., 2010.

Розрахунок обсягу рубок головного користування на ревізійний період, виконаний на комп'ютері за спеціальною програмою.

Розрахункова рубок головного користування лісосіка запроектована лісовпорядкуванням

Соснівське надлісництво	Всього, куб.м	в тому числі по господарствах										
		хвойно- му	в тому числі за госпсекціями		твердо- листя- ному	в тому числі за госпсекціями			м'яко- листя- ному	в тому числі за госпсекціями		
			сосно- вою	ялино- вою		Дубо- вою	ясене- вою	грабо- вою		березо- вою	осико- вою	чорно- вільховою
	540000	46270	46000	270	1560	1560	0	0	6720	2920	0	3800

Приймаючи розрахункову лісосіку лісовпорядкування керувалося принципами забезпечення невиснажливого і рівномірного користування лісовими ресурсами, збереженням умов відтворення високопродуктивних стійких насаджень, їх екологічних та інших корисних властивостей.

Розміщення рубок головного користування

Розміщення рубок головного користування проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень. Планується поетапне освоєння лісосічного фонду з врахуванням проекту будівництва лісогосподарських доріг. При територіальному розміщенні лісосік дотримано встановлені Правилами рубок ширина, довжина, площа, спосіб і термін примикання лісосік, напрямки рубки і кількість зрубів у кварталі.

По кожному лісництву на ревізійний період складені відомості рубок головного користування в які внесені з групуванням за п'ятиріччями виділи (частина виділів) стиглих і перестійних деревостанів, можливих для експлуатації.

Протягом ревізійного періоду крім зазначених у відомості лісових ділянок в рубку, можуть надходити і інші можливі для експлуатації ділянки лісу, які на рік рубки досягли віку стиглості. Відведення таких насаджень в рубку можливе в разі, якщо вони вимагають проведення термінової рубки в зв'язку з їх пошкодженням, усиханням, з втратою захисних функцій, в розладнаних насадженнях, в насадженнях, які в установленому порядку підлягають розчищенню в зв'язку будівництвом; у випадку коли неможливо розмістити по певних господарських секціях наявний лісосічний фонд згідно встановленої розрахункової лісосіки через необхідність дотримання встановлених термінів

примикання лісосік; в зв'язку з будівництвом лісових доріг (їхньою відсутністю), а також в інших випадках, що не входять в протиріччя з положеннями чинних нормативних документів, які регламентують проведення рубок головного користування.

Розподіл проекту рубок головного користування за способами рубок, господарствами і господарськими секціями в цілому по надлісництві, в розрізі лісництв.

Розподіл даних проекту рубок головного користування за способами рубок, господарствами і господарськими секціями (площа, га; запас, тис. м3).

6.2 План рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок

Рубки формування та оздоровлення лісів

Рубки догляду за лісом

Під час проведення польових лісовпорядних робіт були виявлені насадження, які потребують проведення рубок догляду за лісівничими вимогами на час проведення таксації.

Розрахунок щорічного обсягу рубок догляду в межах категорій лісів приведений в гектарах. Друга лісовпорядна нарада прийняла обсяги рубок догляду, запроектовані лісовпорядкуванням.

Для підтвердження правильності запроектованих обсягів рубок догляду введено розподіл за повнотами площі насаджень у віці рубок догляду і призначених в рубку.

Неповне охоплення рубками догляду насаджень пояснюється не призначенням освітлення і прочищення в чистих насадженнях акації білої, берези, вільхи, осики, а сосни в сухих і дуже сухих лісорослинних умовах, а також не призначених в рубки догляду насаджень, що зростають в сирих і мокрих типах лісорослинних умов, крім мішаних соснових насаджень, як передбачено протоколом першої лісовпорядної наради.

Запроектований щорічний обсяг рубок формування і оздоровлення лісів, заходів пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства наведений у таблиці:

Вид рубок	Разом по надлісництву
-----------	-----------------------

	Площа, га	Стовбурний запас, тис.м ³	Запас ліквідної деревини, тис.м ³	Запас ділової деревини, тис.м ³
Освітлення	115,7	0,606	-	-
Прочищення	110,8	0,930	-	-
Проріджування	559,0	5,993	5,546	0,429
Прохідне рубання	931,2	26,692	24,388	10,736
РАЗОМ	1716,7	34,221	29,934	11,165

Виконання запроектованих щорічних обсягів рубок догляду в сучасних умовах господарювання, залежить в основному від економічних чинників, фінансового забезпечення на проведення рубок догляду та попиту на деревину.

Запроектована інтенсивність рубок догляду, вихід ліквідної і ділової деревини у порівнянні з фактичним в середньому за ревізійний період суттєво не відрізняється.

Лісовпорядкуванням рекомендується комбінований метод проведення рубок догляду, який поєднує принципи низового і верхового догляду.

Способи організації і виконання рубок догляду рекомендуються такі: по ділянках та поквартальний спосіб у кварталах із загальною концентрацією ділянок, що потребують рубок догляду та санітарних рубок.

Проведення рубок догляду в рекреаційних лісах і лісах спеціального призначення повинні бути направлені як на досягнення максимальної продуктивності насаджень так і найбільшого сприяння в задоволенні рекреаційних потреб громадян, збереженню флори і фауни та забезпечення протипожежної безпеки. Також метою рубок догляду є поліпшення складу декоративних якостей насаджень, поліпшення просторового розміщення дерев і створення необхідних типів ландшафтів.

Санітарні рубки і ліквідація захаращеності

Лісовпорядкуванням виявлено в насадженнях 109,57 тис. м³ сухостою на площі 6640,6 га.

Захаращеність виявлена на площі 304,5 га із загальним запасом 3,41 тис. м³.

Причини утворення сухостійної деревини і захаращеності є природний відпад, пошкодження хворобами і шкідниками лісу.

Для покращання санітарного стану лісового фонду лісовпорядкуванням запроектовано проведення суцільних і вибірових санітарних рубок.

Суцільні санітарні рубки запроектовано в загиблих насадженнях – 68,6 га (стовбурний запас 6,98 тис. м³, ліквідний запас 6,29 тис. м³, ділової деревини 1,38 тис. м³).

Термін проведення запроектованих обсягів суцільних санітарних рубок встановлено один рік, вибірових санітарних рубок – 3 роки.

На наступні роки ревізійного періоду обсяги санітарних рубок встановлюються виходячи з фактичного санітарного стану деревостанів.

Друга лісовпорядна нарада прийняла запроектовані обсяги суцільних і вибірових санітарних рубок.

Решту сухостійної і пошкодженої деревини планується вирубати під час рубок головного користування, рубок догляду та інших рубок.

Рубки, пов'язані з реконструкцією низькоповнотних, малоцінних і похідних деревостанів

Виявлений фонд реконструкції, його характеристика, «Реконструкція насаджень».

Рубки, пов'язані з реконструкцією низькоповнотних, малоцінних і похідних деревостанів лісовпорядкуванням не проєктуються.

Інші заходи з формування і оздоровлення лісів

Обсяги інших заходів з формування і оздоровлення лісів.

Лісовпорядкуванням виявлено 10,06 тис. м³ поодиноких дерев на площі 848,3 га.

Поодинокі дерева проєктуються до рубки під час проведення рубок догляду, рубок головного користування та санітарних рубок.

Лісовпорядкуванням виявлено 308,9 га стиглих, перестійних деревостанів виключених із розрахунку головного користування лісом, що втрачають захисні, водоохоронні та інші корисні властивості, в яких лісовпорядкуванням рекомендується проведення лісовідновних рубок.

При проведенні лісовідновних рубок слід керуватися листом Держагентства лісових ресурсів № 02-06/180 від 17.01.2011 року.

Лісовідновні рубки в деревостанах, що втрачають захисні, водоохоронні та інші корисні властивості (площа, га; запас тис. м³).

Лісовідновні рубки в лісах природоохоронного, історико-культурного призначення запроектовані в зоні регульованої рекреації, стаціонарної рекреації та господарській зоні регіонального ландшафтного парку із застосуванням вибіркової системи рубок.

Друга лісовпорядна нарада прийняла запроєктовані обсяги лісовідновних рубок.

Інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства лісовпорядкуванням не проєктуються.

6.3 Лісовідновлення та лісорозведення Відтворення лісів

В ревізійному періоді відтворення лісів проєктується здійснювати шляхом лісовідновлення на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (рідколісся, загиблі насадження), на зрубках ревізійного періоду, а також шляхом лісорозведення на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (галявини), які призначаються для створення лісових насаджень.

Лісовідновлення

Із загальної площі не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок і лісосік ревізійного періоду (3372,2 га) потребують лісовідновлення 3372,2 га.

З усієї площі лісових ділянок, що потребують лісовідновлення, природне поновлення можливе на площі 1018,1 га. На всій іншій площі (2354,1 га) створення високопродуктивних лісів із господарсько-цінних порід можливе тільки штучним шляхом (2192,0 га), або шляхом сприяння природному поновленню (162,1 га). Проєктуючи різні способи лісовідновлення, лісовпорядкування приймало до уваги напрямок і успішність ходу природного поновлення в різних типах лісу і різних категоріях лісових ділянок.

Термін відновлювального періоду для ділянок, призначених для природного поновлення, прийнятий в середньому 6 років.

Період лісовідновлення для ділянок, призначених для сприяння природному поновленню, прийнятий 5 років. Сприяння природному поновленню передбачається проводити шляхом нарізування борозн і рихлення ґрунту.

Терміни змикання лісових культур і переведення їх у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки, в залежності від групи типів лісу і цільової породи, прийняті наступні: для сосни звичайної – 6 років, дуба звичайного – 7 років, ялини європейської - 5 років.

Створення лісових культур передбачається в наступні терміни: на існуючих зрубках, загиблих насадженнях, рідколіссях – 10 років, на лісосіках рубок головного користування і суцільних санітарних рубок – в наступний після рубки рік.

Лісорозведення

До фонду лісорозведення лісовпорядкуванням віднесено 31,3 га не вкритих лісовою рослинністю лісових

ділянок (галявини, пустирі), з них створення лісових культур запроектовано на площі 10,8 га.

Термін заліснення встановлюється 5 років.

Термін створення лісових культур лісорозведення встановлюється 2 роки.

Створення лісових культур шляхом лісовідновлення і лісорозведення рекомендується згідно технологічних схем, приведених в додатках до таксаційних описів. З врахуванням природного поновлення, типу лісорослинних умов, особливостей ділянки в технологічній схемі вказані способи обробітку ґрунту, спосіб створення, схема змішування порід тощо. Технологічні схеми складені на основі «Типів лісових культур за лісорослинними зонами», ухвалені секцією організації управління лісовим господарством науково-технічної ради Держкомлісгоспу України (протокол № 1 від 18 березня 2010 року). Розподіл запроектованих загальних обсягів лісових культур за технологічними схемами.

Протягом перших 4-х років за лісовими культурами проектується проведення 10-ти кратного догляду за схемою 4-3-2-1.

Доповнення лісових культур, які створюватимуться протягом ревізійного періоду, повинно проводитись при відпаді більше 15%, як правило весною наступного року після садіння культур.. Доповнення культур передбачається проводити ручним способом під меч Колесова сіянцями дворічного віку.

Реконструкція насаджень

До фонду реконструкції відносяться низькоповнотні молодняки природного і штучного походження з повнотою 0,4, малоцінні молодняки з повнотою 0,5 і вище, що не відповідають типам лісу, які вони займають і цільовому призначенню а також незадовільні лісові культури, які підлягають виправленню та чагарники. Загальна площа таких насаджень складає 1267,7 га.

Лісовпорядкуванням проведення реконструкції не проектується.

Виключені з фонду реконструкції лісові насадження площею до 1 га, а також ті, що виконують рекреаційні та інші спеціальні цільові функції, а саме:

ділянки площею до 1 га – 151,3 га;

ділянки, розташовані в категоріях захисності, що виключаються із розрахунку рубок головного користування – 211,6 га;

особливо захисні ділянки – 197,3 га;

ділянки в сирих і мокрих типах умов місцезростання – 557,8 га;

інші ділянки лісу малоцінних порід, які виконують протиерозійні, захисні та інші спеціальні функції – 149,7 га.

Використання угідь і ресурсів побічних користувань

В надлісництві є такі види побічних користувань: заготівля сіна, випасання худоби, збір грибів і ягід, заготівля лікарської сировини.

Середня урожайність на сіножатях лісового фонду становить 0,8 т/га. Урожайність на сіножатях і орних землях лісового фонду менше урожайності сільськогосподарських підприємств через значно менші по величині площі окремих ділянок до яких неможливо застосовувати сучасну техніку і технологією вирощування культур.

Пасовища використовуються для випасу худоби населенням.

Потреба лісового господарства в сіножатях і орних землях задовольняється повністю.

Фактично випас худоби проводиться місцевим населенням, при цьому облік випасу надлісництвом не проводився.

Фактично на протязі ревізійного періоду надлісництвом побічним користуванням не займався.

Заготівля харчових продуктів лісу і лікарської сировини на території надлісництва проводиться, в основному, місцевим населенням.

6.4 Охорона лісів від пожеж

В Соснівському надлісництві щороку затверджується план протипожежних заходів, спрямований на попередження виникнення лісових пожеж, а саме: створюються мінералізовані смуги, протипожежні розриви, забороняється відвідування лісових масивів у пожежонебезпечний період, встановлюється наглядна агітація, проводяться бесіди з місцевим населенням.

Також в надлісництві функціонує система раннього виявлення пожеж, обладнані системи відеонагляду, в пожежонебезпечний період проходить цілодобове чергування.

На території Соснівського надлісництва функціонує лісопожежна станція та пункти накопичення протипожежного інвентарю, які обладнані і забезпечені засобами пожежогасіння згідно затверджених норм. Навчання персоналу з пожежної безпеки, який допускається до гасіння лісових пожеж, відбувається в спеціалізованих навчальних центрах із теоретичними і практичними навчаннями та здачею екзаменів, за курсом «Лісовий пожежний» та «Керівник гасіння лісової пожежі».

6.5 Захист лісу від шкідників і хвороб

Працівниками лісової охорони Соснівського надлісництва здійснюється постійний моніторинг насаджень щодо їх санітарного стану. В разі виявлення лісовою охороною фактів негативних змін в лісових насадженнях спричинених рядом природно - кліматичних факторів, поширення хвороб та шкідників,

сигналізується відповідальним особам у надлісництві повідомленням про погіршення санітарного стану господарської одиниці (виділу), з вказанням конкретних причин. На основі повідомлень, проводиться лісопатологічне обстеження із залученням спеціалістів лісозахисних підприємств, міжрегіонального управління, представників органів місцевого самоврядування, де вказується перелік заходів які необхідно провести з метою покращення санітарного стану лісів та строки їх виконання.

6.6. Господарська діяльність Надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості, у тому числі вибухонебезпечними предметами

Територія одиниці господарювання згідно лісовпорядкування не забруднена радіонуклідами.

У разі виявлення таких територій надлісництво буде керуватися затвердженою Інструкцією з ведення лісового господарства на землях які забруднені вибухонебезпечними предметами (ЗВНП) по Соснівському надлісництві філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Враховуючи загальний екологічний та санітарний стан лісів надлісництва, лісовпорядкуванням проектується ведення лісового господарства в лісовому фонді на біосферних принципах, які крім підвищення продуктивності і стійкості лісів в умовах антропогенезу, включають підвищення ефективності їх екологічного використання (збільшення буферної місткості екосистем, оптимізацію структури ландшафту) забезпечення збереження біорізноманіття. Проектом передбачається виконання лісогосподарських заходів за спеціалізованими екологічними технологіями та ефективно впровадження управління лісами на ландшафтній основі.

6.7 Дотримання принципу не виснажливості

Щорічний обсяг заготівлі ліквідної деревини від всіх видів рубок, згідно матеріалів лісовпорядкування, для Соснівського надлісництва становить 138,7 тис. м³.

Сортиментною структурою, затвердженою для Соснівського надлісництва на 2026 рік передбачено заготівлю 140,3 тис. м³ ліквідної деревини.

7.МОНІТОРИНГ ЛІСІВ

7.1 Методика моніторингу

Методика моніторингу розроблена на виконання критерію 9.4 FSC стандарту системи ведення лісового господарства для України (FSC-STD-UKR-01.1-2024 V 1-1).

Головна мета моніторингу ОЦЗ – визначити чи виконуються стратегії збереження ОЦЗ та чи не шкодять господарські заходи ідентифікованим ОЦЗ. Результати моніторингу надають співробітникам надлісництва актуальну інформацію про ОЦЗ, які зустрічаються в межах лісового фонду підприємства, і є основою для внесення змін до стратегій збереження або коригування планів господарювання. Однією із загальних і поточних цілей моніторингу є поступове накопичення інформації про наявні ОЦЗ та території де вони ідентифіковані. На підставі цієї інформації можна оцінити, чи зберігаються ОЦЗ та чи є ефективною господарська діяльність, спрямована на їхнє збереження.

Послідовний стандартизований моніторинг особливо важливий, щоб зрозуміти, чи є зміни ОЦЗ, що спостерігаються, дійсними (наприклад, збільшення популяції) чи є результатом зміни в системі моніторингу (наприклад, зміна персоналу на когось, хто краще виявляє види).

Ефективна програма моніторингу повинна оцінювати, чи підтримуються ідентифіковані ОЦЗ, використовуючи якомога менше часу та грошей, без шкоди для якості моніторингу. Екстенсивний і такий, що вимагає значних витрат часу моніторинг є непотрібним, якщо немає вагомих підстав вважати, що масштаби та інтенсивність виробничої діяльності загрожують підтримці ОЦЗ.

Загальні положення щодо моніторингу особливих цінностей для збереження

Перший крок до моніторингу ОЦЗ передбачає їхню ідентифікацію, оцінку їхнього стану, визначення загроз, рівня захисту, який є необхідним для збереження відповідних природоохоронних цінностей, нанесення меж ОЦЗТ на карту, тобто встановлення початкових (вихідних) даних.

Вихідні дані забезпечують контрольний рівень, з яким можна порівняти подальші дані моніторингу, щоб оцінити, чи зберігаються ОЦЗ. Таким чином, при проведенні моніторингу слід використовувати методи, частоту та інтенсивність вибірки, подібні до тих, які використовувалися під час початкової ідентифікації ОЦЗ, щоб результати були порівняними.

В ході моніторингу проводиться кількісна або якісна оцінка встановлених ОЦЗ та їх порівняння з минулорічними та/або вихідними даними. Робиться висновок про характер змін, якщо вони спостерігалися. У випадку фіксації негативних змін плануються заходи з виправлення ситуації.

Моніторинг ОЦЗТ проводиться на підприємстві щорічно спеціалістами підприємства за участі всіх зацікавлених сторін. В ході моніторингу оцінюється ефективність заходів із збереження або поліпшення ОЦЗ та їх стан.

Під час проведення моніторингових досліджень до консультацій залучаються представники державних органів охорони навколишнього природного середовища, науково-дослідних установ, громадських і природоохоронних неурядових організацій, місцеві та запрошені експерти різних профілів (екологи, ботаніки, зоологи, соціологи, тощо), представники місцевих громад, інші зацікавлені сторони.

Дані моніторингу записуються та зберігаються в централізованій базі даних, оскільки це зручно для аналізу довгострокових тенденцій щодо ОЦЗ. Проте моніторинг конкретних ОЦЗ не завжди виявляє причину спостережуваних змін у ОЦЗ.

Види моніторингу ОЦЗ

Оперативний моніторинг

Основні завдання оперативного моніторингу – дотримання вимог чинної нормативно-законодавчої бази ведення лісового господарства та природоохоронного законодавства, а також виконання планів господарювання в межах ідентифікованих ОЦЗТ.

Включає виявлення та запобігання будь-якій незаконній діяльності в межах ідентифікованих ОЦЗТ, лісопатологічний моніторинг, моніторинг проведення господарських заходів, будівництва доріг, поводження з відходами, дотримання меж ОЦЗТ тощо. Оперативний моніторинг має проводитися досить часто, щоб виявити проблемні зони, за якими буде продовжено більш цілеспрямований моніторинг.

Методи оперативного моніторингу: патрулювання лісів силами лісової охорони; лісопатологічні обстеження; приймання виконаних робіт; тощо.

Моніторинг збереження ОЦЗ

Моніторинг збереження ОЦЗ спрямований на оцінку того, чи досягаються цілі, визначені в плані господарювання, а також чи ефективними для збереження ОЦЗ є господарські заходи. На відміну від оперативного моніторингу увага зосереджена на моніторингу стану ОЦЗ. Дані, зібрані під час цього моніторингу, можуть бути доповнені даними оперативного моніторингу або супутніх спостережень.

Методи моніторингу збереження ОЦЗ: обстеження популяцій видів, що охороняються; обстеження оселищ; обстеження пралісів і старовікових лісів; обстеження генетичних резерватів; обстеження рослинності (дослідження індикаторних видів, вимірювання структури рослинності) – для ОЦЗ 1 і ОЦЗ 3; моніторинг ерозії ґрунтів; моніторинг рівнів седиментації води у природних водоймах; обстеження структури рослинності, ключової для запобігання ерозії (стан деревного та надґрунтового покриву) – для ОЦЗ 4; інтерв'ю із

зацікавленими сторонами для визначення того, чи збережено цінність ОЦЗТ – для ОЦЗ 6.

Моніторинг загроз

Під час моніторингу відстежуються внутрішні та зовнішні загрози для ОЦЗ, виявлені під час процесу первинної оцінки загроз та оцінюється, чи виникли нові загрози. Моніторинг загроз включає цілеспрямований моніторинг індикаторів загрози (наприклад, моніторинг якості води) на ОЦЗТ, загрози, додатково зафіксовані під час оперативного моніторингу (наприклад, виявлення спалаху ентомо-шкідників під час лісопатологічного моніторингу) та інтерв'ю із зацікавленими сторонами (місцеві громади, органи місцевого самоврядування, НУО тощо) та експертами.

Методи моніторингу загроз: аналіз результатів патрулювання лісів силами лісової охорони (зокрема, динаміка незаконних рубок) та результатів лісопатологічних обстежень (динаміка розвитку шкідників та хвороб лісу); аналіз оперативного моніторингу за станом лісів; моніторинг інвазійних видів; аналіз частоти злив та повеней; тощо.

Відповідальні за проведення моніторингу ОЦЗ

Загальну відповідальність за реалізацію програми моніторингу несе помічник начальника надлісництва, який забезпечує належний збір та аналіз даних, а також використання результатів для адаптивного ведення господарства.

Відповідальними за проведення оперативного моніторингу є лісова охорона надлісництва (патрулювання лісів), інженери з охорони і захисту лісу (лісопатологічні обстеження), лісничі (приймання виконаних робіт).

Відповідальними за проведення моніторингу збереження ОЦЗ є співробітники відділу лісового господарства, які проводять власні спостереження, а також координують діяльність зацікавлених сторін та експертів, залучених до моніторингу збереження ОЦЗ. Моніторинг збереження ОЦЗ також проводиться співробітниками лісництв.

Відповідальними за проведення моніторингу загроз є співробітники відділу лісового господарства, діяльність яких координується помічником надлісництва.

Залучення зацікавлених сторін та експертів

Моніторинг ОЦЗ здійснюється як співробітниками надлісництва, так і зацікавленими сторонами та експертами.

До оперативного моніторингу залучаються представники правоохоронних органів (патрулювання лісів разом із лісовою охороною), спеціалісти лісозахисту (лісопатологічні обстеження), інспектори Держекоінспекції (перевірка дотримання природоохоронного законодавства).

До моніторингу збереження ОЦЗ залучаються спеціалісти ДО «Український ЛСЦ» та її відокремлених підрозділів (дотримання режиму збереження та стану генетичних резерватів), фахові екологи, ботаніки, зоологи (моніторинг стану ОЦЗ 1 і 3), інспектори Держекоінспекції (дотримання режиму збереження та стану об'єктів ПЗФ та територій Смарагдової мережі).

Моніторинг ОЦЗ 4-6 завжди має враховувати результати консультацій з представниками місцевих громад.

Карти з нанесеними природними ресурсами і зонуванням землекористування на одиниці господарювання.

В зв'язку з військовим станом картографічні матеріали можуть бути надані окремо за запитом в загальний доступ не викладається.

Карти з нанесеними зонами забруднення території одиниці господарювання радіонуклідами.

Задекларовані послуги екосистем:

Не заявляє екосистемні послуги в сфері дії сертифікату.

Соціальні цінності:

- Профспілка,
- Гендерна рівність,
- Співпраця з причетними і зацікавленими сторонами.

Опис програма моніторингу

Приріст та обсяги заготовленої деревини. Цілі господарської діяльності

Забезпечує:

- система базового і безперервного лісовпорядкування;
- система ЕОД;
- дотримання Процедури системи моніторингу виконання запланованих завдань для Соснівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс « ДП «Ліси України»

- методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісо місць заготівлі деревини в лісах Держкомлісгоспу;

- планування рубок формування і оздоровлення лісозахисту і ліспроєкту;

Дотримання вимог:

- охоронних зобов'язань;
- положення про об'єкти ПЗФ;

Інші законодавчі і нормативні документи що регламентують окремі аспекти лісогосподарської діяльності: виробничо-фінансовий план, ЛГ-10, - 3-ЛГ та інші.

7.2 Періодичність

В залежності від видів запроектованих заходів та строків на їх виконання, моніторинг результатів можна проводити кожного місяця, кварталу та півріччя, ґрунтуючись на показники підтверджені місячними звітами.

7.3 Показники

Структура системи моніторингу повинна включати наступні показники:

- екологічні показники – стан лісів, біорізноманіття, природне поновлення, санітарний стан, наявність інвазійних видів, стан водних ресурсів та інші;
- виробничі показники – обсяги лісозаготівлі, лісовідновлення та лісорозведення, площі рубок, використання недревних ресурсів, ефективність протипожежних заходів, приживлюваність лісових культур та інші;
- соціально-економічні показники – працевлаштування місцевого населення, створення доданої вартості на місцевому рівні відповідно до масштабу, інтенсивності та ризику, залучення місцевих громад тощо.

7.4 Документування результатів, у тому числі картування

Документування результатів моніторингу стану ОЦЗ

Результати проведеного моніторингу доцільно подавати в табличній формі:

№ №	Назва та опис ОЦЗ	Об'єкт та/або місцерозташування (лісництво, квартал/ виділ) ОЦЗ	Стан ОЦЗ	Результати моніторингу			
				Опера- тивного	збереження ОЦЗ	загроз	Чи планують ся заходи
1	Державне заповідне урочище (болотне) "Очеретяне" ПЗФ - ділянка природного лісу, що відповідає критеріям природних лісів, Сосново- вільхові природні ліси, розташовані на болотистій місцевості, що мають вік 80 років і більше 4Сз4Вл2Бп+Дз+Ос	Державне заповідне урочище (болотне) "Очеретяне", Більчаківське лісництво Кв15вид26пл1,3га	Спостерігається незначне поодинокі всихання дерев	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, незаконні рубки відсутні, будьяка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно.	відповідно до положення про державне заповідне урочище (болотне) «Очеретяне»	всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів, видалення захаращених та будьяка діяльність, що порушує природні процеси	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів лісопатологічні обстеження

	16,С4ГДС 0,6 85р 260м ³						
2	Пам'ятка природи місцевого значення (ботаніча) "Страусове перо" ПЗФ – ділянка мішаного лісу, де зростає рідкісний вид папороподібних-страусове перо звичайне. Це декоративна реліктова рослина .	Пам'ятка природи місцевого значення (ботаніча) "Страусове перо" Жовтневе лісництво кв.19 вид 2;4;5 пл 6,7 га кв 20 вид 1;2;3;11 пл 13,5 га	Стан насаджень не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно.	відповідно до положення Пам'ятки природи місцевого значення (ботаніча) "Страусове перо"	рубки головного користування та прохідні рубки догляду;	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження
3	Пам'ятка природи місцевого значення (ботаніча) "Плющ звичайний" ПЗФ- ділянка мішаного лісу, це територія збереження і охорони місця	Пам'ятка природи місцевого значення (ботаніча) "Плющ звичайний" Жовтневе лісництво кв 25 вид 5 пл 13,0 га	Спостерігається незначне поодинокі	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється	відповідно до положення Пам'ятки природи місцевого значення (ботаніча) "Плющ звичайний"	рубки головного користування та прохідні рубки догляду;	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних

	зростання площі звичайного та старих дубів віком більше 200 років. 26,СЗГДС 0,7 22р 3Дз5Бп1Ос1Ял 30м ³		всихання дерев	бся,межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно.			х заходів, лісопатологічні обстеження
4	Ланшафтний державний заказник місцевого значення "Соколіні гори" ПЗФ - ділянка крутого берега р. Случ, прорізаної глибокими ярами, схили яких вкриті лісом та багатьма видами трав'яних рослин (близько 250), серед яких є реліктові рослини.	Ланшафтний державний заказник місцевого значення "Соколіні гори" Жовтневе Лісництво кв 1 вид 1-51 пл 128,5 га кв 2 вид 1-23 пл 66,1 га кв 4 вид 1-59 139,0 га кв 5 вид 1-23 пл 46,4 га	Поодинок е всихання дерев Незначне захаращення Незначне захаращення Незначне захаращення	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно,не законні рубки відсутні,будь яка діяльність забороняється,межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно.	відповідно до положення Ланшафтного державного заказника місцевого значення "Соколіні гори"	всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів, видалення захаращених та будь-яка діяльність, що порушує природні процеси	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження
5	Комплексна пам'ятка природи місцевого значення "Старі дуби " ПЗФ – соснова ділянка з поодинокими старими дубами віком 200-300 років.	Комплексна пам'ятка природи місцевого значення "Старі дуби " Щекичинське Лісництво Кв 25 вид 16 пл 1,0 га	Спостерігається незначне поодинок е всихання дерев	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно,не законні рубки відсутні,будь яка діяльність забороняється,межі	відповідно до положення Комплексна пам'ятка природи місцевого значення "Старі дуби "	рубки головного користування та прохідні рубки догляду;	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів,

	10Сз 57р 1Б 0,8 С2ГДС 440м³			ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатоло гічні обстеженн я проводятьс я своєчасно.			лісопатол огічні обстежен ня
6	Ланшафтний заказник місцевого значення "Урочище Сочута"	Ланшафтний заказник місцевого значення "Урочище Сочута" Більчаківське лісництво Кв 58 вид 1-29 пл 104 га Кв 59 вид 1-34 пл 110 га	Спостеріг ається незначне поодинок е всихання дерев	Охорона ділянок ОЦЗТ проводитьс я постійно,не законні рубки відсутні,бу дь яка діяльність забороняєт ься,межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатоло гічні обстеженн я проводятьс я своєчасно.	відповідно до положення Ланшафтни й заказник місцевого значення "Урочище Сочута"	Відповідно до Положення про об'єкт ПЗФ, зокрема рубки головного користуванн я та прохідні рубки; заготівля живиці та другорядних лісових матеріалів; інтродукція нових видів рослин тощо	Охорона ділянок від самовіль них рубок проведен ня протипо жежних і санітарни х заходів, лісопатол огічні обстежен ня

7	Лісовий заказник місцевого значення "Більчаківський" ПЗФ - цінні високопродуктивні сосни з домішкою дуба віком 105 і більше років.	Лісовий заказник місцевого значення "Більчаківський" Більчаківське лісництво Кв 51 вид 21;28;29 пл 17,0 га	Стан насаджень не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно.	відповідно до положення Лісовий заказник місцевого значення "Більчаківський"	Відповідно до Положення про об'єкт ПЗФ, зокрема рубки головного користування та прохідні рубки; заготівля живиці та другорядних лісових матеріалів; інтродукція нових видів рослин тощо	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження
8	Лісовий заказник місцевого значення «Остроганський» ПЗФ- збережені в природному стані унікальні чисто дубові насадження 200-250 річного віку.	Лісовий заказник місцевого значення «Остроганський» Більчаківське лісництво кв39 вид1 пл53,0 га кв48 вид1,6 пл36,5 га кв49 вид11,21 пл18,0 га кв56 вид7 пл26,0 га кв57 вид1,11,16,17; 18 пл 34,9 га	Спостерігається незначне поодинокі всихання дерев	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно.	відповідно до положення Лісовий заказник місцевого значення «Остроганський»	Відповідно до Положення про об'єкт ПЗФ, зокрема рубки головного користування та прохідні рубки; заготівля живиці та другорядних лісових матеріалів; інтродукція нових видів рослин тощо	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження

9	Заказник Місцевого значення(Ботані чний) "Болото Гало" ПЗФ—ділянки зростання низки рідкісних рослин,які занесені до Червоної книги України.	Заказник Місцевого значення (Ботанічний) "Болото Гало" Щекичинське Лісництво кв43вид47,48,49 плб,5га	Стан насаджен ня не погіршив ся	Охорона ділянок ОЦЗТ проводитьс я постійно,не законні рубки відсутні,бу дь яка діяльність забороняєт ься,межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатоло гічні обстеженн я проводятьс я своєчасно.	відповідно до положення Заказник Місцевого значення (Ботанічни й) "Болото Гало"	Відповідно до Положення про об'єкт ПЗФ, зокрема рубки головного користуванн я та прохідні рубки; заготівля живиці та другорядних лісових матеріалів; інтродукція нових видів рослин тощо	Охорона ділянок від самовіль них рубок проведен ня протипо жежних і санітарни х заходів, лісопатол огічні обстежен ня
10	Памятка природи місцевого значення (гідрологічна) "Лісове болітце" ПЗФ- науково цінний болотний комплекс.	. Памятка природи місцевого значення (гідрологічна) "Лісове болітце" Щекичинське Лісництво кв50вид8,9 пл 3,5га	Стан насаджен ня не погіршив ся	Охорона ділянок ОЦЗТ проводитьс я постійно,не законні рубки відсутні,бу дь яка діяльність забороняєт ься,межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатоло гічні обстеженн я проводятьс я своєчасно.	відповідно до положення . Памятка природи місцевого значення (гідрологіч на) "Лісове болітце"	рубки головного користуванн я та прохідні рубки догляду;	Охорона ділянок від самовіль них рубок проведен ня протипо жежних і санітарн лісопатол огічні обстежен ня их заходів, лісопатол огічні обстежен ня
11	Комплексна пам'ятка природи місцевого значення	Комплексна пам'ятка природи місцевого значення "Болото-блюдце " Жовтневе	Стан насаджен ня не погіршив ся	Охорона ділянок ОЦЗТ проводитьс я постійно,не	відповідно до положення Комплексн а пам'ятка природи	рубки головного користуванн я та прохідні рубки догляду;	Охорона ділянок від самовіль них рубок

	"Болото-блюдце" ПЗФ- науково цінний болотний комплекс із північними видами рослин.	лісництво кв11вид11пл1,2га		законні рубки відсутні,будь яка діяльність забороняється,межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно.	місцевого значення "Болото-блюдце "		проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження
12	Заказник місцевого значення(лісовий) "Березівський" ПЗФ- старий дубовий ліс,який має еталонне значення.	Заказник місцевого значення(лісовий) "Березівський" Більчаківське лісництво кв11вид12пл2,5га кв10вид13,24,44 пл21,1га	Стан насаджень не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно,не законні рубки відсутні,будь яка діяльність забороняється,межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно.	відповідно до положення Заказник місцевого значення(лісовий) "Березівський"	всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів, видалення захаращених та будь-яка діяльність, що порушує природні процеси	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження
13	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення "Вовкова" ПЗФ- ділянка мішаного лісу,де проростають рідкісні види рослин серед яких- астранція велика, лазурник	Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення "Вовкова" Більчаківське лісництво кв30вид1,7,10,16,19 пл13,9га	Стан насаджень не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно,не законні рубки відсутні,будь яка діяльність забороняється	відповідно до положення Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення "Вовкова"	рубки головного користування та прохідні рубки догляду;	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів,

	трилопатекий, лілія лісова (Червона книга України)			б'єся, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно.			лісопатологічні обстеження
14	Територія Смарагдової мережі UA0000101 Nadsluchanskyi Regional Natur Park від 11.2016р	територія Смарагдової мережі	Стан насадження не погіршився Стан насадження не погіршився Стан насадження не погіршився Стан насадження не погіршився Стан насадження не погіршився Стан насадження не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь-яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно.	відповідно до положення Територія Смарагдової мережі UA0000101 Nadsluchanskyi Regional Natur Park від 11.2016р	всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів, видалення захаращених та будь-яка діяльність, що порушує природні процеси	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження
		Бистрицьке лісництво 40;44;50-51;57-60;64 Пл. пл 1208,3 га					
		Стрійське лісництво 35;38-44;46-63;67;68 пл 3343,1 га					
		Більчаківське лісництво 1-65 пл 6578,2 га					
		Щекичинське лісництво 8-12;22-25;43-45;48-51 пл 1300,1 га					
		Жовтневе лісництво 2;4-20;22-25;40;43 пл 1647,4 га					
		14077,1					
15	Надслучанський регіональний ландшафтний парк" Рішення Рівненської	"Надслучанський регіональний ландшафтний парк" Рішення Рівненської		Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться	відповідно до положення "Надслучан	Загрози визначені в обліковій картці цієї території	Охорона ділянок від самовільних

	обласної ради від 24.03.2000р. №139 Природоохорона рекреаційна установа місцевого значення, створена з метою збереження в природному стані типових та унікальних природних комплексів та історико-культурних пам'яток Надслуччя, а також для забезпечення умов організованого відпочинку населення.	обласної ради від 24.03.2000р. №139 Стрійське лісництво 57 вид 58,70-72;75;77-80 пл 739,9 га	Стан насаджень не погіршився	постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно	сський регіональний ландшафтний парк" Рішення Рівненської обласної ради від 24.03.2000 р. №139	Смарагдової мережі	рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження
		Більчаківське лісництво 1-57,60-65 пл 6364,2 га	Стан насаджень не погіршився				
		Щекичинське лісництво 9-12,22-25,43-45,49,50 пл 1289,0 га	Стан насаджень не погіршився				
		Жовтнєве лісництво 1-25;39-43 пл 2360,9 га	Стан насаджень не погіршився				
16	Місця оселення Червонокнижних видів Рослини занесені до "Червоної книги України" (Смілка литовська, Сон великий, Гніздівка звичайна, Любка дволиста, Дрік германський, Голучник дубовий, Страусове перо, Вовче лико звичайне, Курочка темно-червона, Курочка чемерниковидна)	Місця оселення Червонокнижних видів Жовтнєве лісництво Загальна площа 92,5 га	Стан насаджень не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно	відповідно до положення Місця оселення Червонокнижних видів	всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів, видалення захаращених та будь-яка діяльність, що порушує природні процеси	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження

	, Кадило сармацьке, Лілія лісова.)						
17	Місця оселення Червонокнижних видів Рослини занесені до "Червоної книги України"(Лілія лісова, Гніздівка звичайна, Любка дволиста, Булатка великоквіткова, Андромеда багатоліста, Астранція велика, Вовче лико звичайне, Рододендром жовтий, Курочка темно-червона, Кадило сармацьке)	Місця оселення Червонокнижних видів Більчаківське лісництво Загальна площа 145,2 га	Стан насаджень не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно	відповідно до положення Місця оселення Червонокнижних видів	всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів, видалення захаращених та будь-яка діяльність, що порушує природні процеси	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження
18	Місця оселення Червонокнижних видів Рослини занесені до "Червоної книги України"(Рододендрум жовтий, Плаун річковий, Андромеда)	Місця оселення Червонокнижних видів Яцьковицьке лісництво Загальна площа 25,0 га	Стан насаджень не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно	відповідно до положення Місця оселення Червонокнижних видів	всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів, видалення захаращених та будь-яка діяльність, що порушує природні процеси	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів лісопатологічні обстеження,

19	Місця оселення Червонокнижних видів Рослини занесені до "Червоної книги України"(Плаун річковий)	Місця оселення Червонокнижних видів Яцьковицьке лісництво Загальна площа 5,1 га	Стан насаджень не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно	відповідно до положення Місця оселення Червонокнижних видів	всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів, видалення захаращених та будь-яка діяльність, що порушує природні процеси	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження
20	Місця оселення Червонокнижних видів Тварини занесені до "Червоної книги України"(Глушець (глухар))	Місця оселення Червонокнижних видів Стрийське лісництво Загальна площа 26,9 га	Стан насаджень не погіршився, місця оселення діючі.	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно	відповідно до положення Місця оселення Червонокнижних видів	всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів, видалення захаращених та будь-яка діяльність, що порушує природні процеси	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження
21	Місця оселення Червонокнижних видів Тварини занесені до "Червоної книги України"(Лелека чорний)	Місця оселення Червонокнижних видів Яцьковицьке лісництво Загальна площа 65,7 га	Стан насаджень не погіршився, місця оселення діючі.	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки	відповідно до положення Місця оселення Червонокнижних видів	всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів,	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення

				відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно		видалення захаращених та будь-яка діяльність, що порушує природні процеси	ня протипожежних і санітарних заходів,
22	Місця оселення Червонокнижних видів Тварини занесені до "Червоної книги України"(Глушець (глухар))	Місця оселення Червонокнижних видів Листвинське лісництво Загальна площа 4,7 га	Стан насаджень не погіршився, місця оселення діючі.	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно	відповідно до положення Місця оселення Червонокнижних видів	всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів, видалення захаращених та будь-яка діяльність, що порушує природні процеси	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження
23	Берегозахисні ділянки лісів вздовж р. Стави	Берегозахисні ділянки лісів Щекичинське лісництво Кв 35,48,51 Загальна площа 60,9 га	Стан насаджень не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені,	Відповідно до чинного проекту організації та розвитку лісового господарства: Обмежений режим лісокористування. Заборона суцільних рубок.	Втрата захисних властивостей через незаконні рубки, пожежі, ушкодження шкідниками та хворобами, іншими природними явищами.	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження

				лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно			
24	Берегозахисні ділянки лісів вздовж старого русла р. Случ	Берегозахисні ділянки лісів Бистрицьке лісництво Кв 24,29,34,35,40,44,50,57,64 Загальна площа 445,2 га	Стан насаджень не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно	Відповідно до чинного проекту організації та розвитку лісового господарства: Обмежений режим лісокористування. Заборона суцільних рубок.		Втрата захисних властивостей через незаконні рубки, пожежі, ушкодження шкідниками та хворобами, іншими природними явищами.
25	Берегозахисні ділянки лісів вздовж р. Бобер	Берегозахисні ділянки лісів Листвинське лісництво Кв 4,6,7,8,10,14,17,18,21,22,23,26,32,33,39,40,45,46,52,53,54,55,59,60,62,63 Загальна площа 861,7 га	Стан насаджень не погіршився	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно	відповідно до положення Місця оселення Червонокнижних видів	Відповідно до чинного проекту організації та розвитку лісового господарства: Обмежений режим лісокористування. Заборона суцільних рубок.	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення протипожежних і санітарних заходів, лісопатологічні обстеження

26	Берегозахисні ділянки лісів вздовж р. Случ	Берегозахисні ділянки лісів Стрийське лісництво Кв 51,59,60,63,67. Загальна площа 180,2 га		Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється, межі ОЦЗТ виділені і остовблені, лісопатологічні обстеження проводяться своєчасно	Відповідно до чинного проекту організації та розвитку лісового господарства: Обмежений режим лісокористування. Заборона суцільних рубок.	Втрата захисних властивостей через незаконні рубки, пожежі, ушкодження шкідниками та хворобами, іншими природними явищами.	Охорона ділянок від самовільних рубок проведення проти пожежних і санітарних заходів, лісопатологічних обстеження
27	Місце захоронення воїнів УПА	Місце захоронення воїнів УПА Щекичинське лісництво Кв 17 вид 15 пл 0,1 га	Спостерігається відвідування могил населенням у святкові дні	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється	Відповідно до чинного проекту організації та розвитку лісового господарства	Погіршення санітарного стану через пожежі, ушкодження шкідниками та хворобами, іншими природними явищами	Підтримання належного санітарного стану відповідно до чинного проекту організації та розвитку лісового господарства, проведення проти пожежних заходів
28	Місце захоронення воїнів УПА	Місце захоронення воїнів УПА Щекичинське лісництво Кв 14 вид 11 пл 0,1 га	Спостерігається відвідування могил населенням у святкові дні	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність	Відповідно до чинного проекту організації та розвитку лісового господарства	Погіршення санітарного стану через пожежі, ушкодження шкідниками та хворобами, іншими природними явищами	Підтримання належного санітарного стану відповідно до чинного проекту організації та

				забороняється			розвитку лісового господарства, проведення протипожежних заходів
29	Кладовище місце пам'ятних подій	Пам'ятник закатованим жителям с.Немілля 27.05.1943р Бистрицьке лісництво Кв 35 вид 90 пл 0,1га	Спостерігається відвідування могил населенням у святкові дні	Охорона ділянок ОЦЗТ проводиться постійно, не законні рубки відсутні, будь яка діяльність забороняється	Відповідно до чинного проекту організації та розвитку лісового господарства	Погіршення санітарного стану через пожежі, ушкодження шкідниками та хворобами, іншими природними явищами	Підтримання належного санітарного стану відповідно до чинного проекту організації та розвитку лісового господарства, проведення протипожежних заходів

Карти з нанесеними природними ресурсами і зонуванням землекористування на одиниці господарювання.

В зв'язку з військовим станом картографічні матеріал можуть бути надані за запитом в загальний доступ не викладається.

8.СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

8.1 Права працівників, гігієна та безпеки праці, гендерна рівність

Соснівське надлісництво підтримує принципи та права на працю, визначені в Декларації МОП про основні принципи і права на працю які базуються на восьми основних Конвенціях МОП про працю. Надлісництво сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні, в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залученості до господарської діяльності, жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу. Облікова кількість штатних працівників на 01.01.2026 року становить 140 осіб, 136-чол. Та 4- жінки. У надлісництві розроблена програма конфедичійних та ефективних заходів для сповіщення про сексуальні домагання і дискримінацію за гендерними ознаками, сімейним станом, батьківством або сексуальною орієнтацією та їх усунення.

Надлісництво дотримується правил гігієни праці та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз безпеці та здоров'ю, здійснюється внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Програми та види діяльності.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, тендерної рівності.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі основних наступних документів:

- Конституції України,
- Статуту підприємства ДП «Ліси України,
- Положення про надлісництво,
- Колективного договору,
- Галузевої угоди,
- Штатного розпису,
- Посадових інструкцій,
- Положення про службу ОП,
- Конвенції МОП про працю, ратифікованих Україною (№ 29; 87; 98; 100; 105; 111; 138; 182;)
- Положення про гендерну політику

8.2 Охорона праці

Служба охорони праці в філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» функціонує у складі: начальника Відділу з охорони праці та цивільного захисту (керівник служби охорони праці) та провідних інженерів з охорони праці Відділу з охорони праці та цивільного захисту, які підпорядковуються директору філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

У кожному надлісництві закріплений за робочим місцем і фактично там працює інженер з охорони праці. В своїй діяльності працівники керуються законодавством України, нормативно-правовими актами з охорони праці, колективним договором та актами з охорони праці, що діють в межах Філії.

У надлісництві всі технологічні процеси та види робіт виконуються при безпосередньому дотриманні інструкцій з питань охорони праці та карт технологічного процесу та постійному контролі і моніторингу дотримання трудової та виробничої дисципліни працівниками підприємства.

8.3 Взаємодія з громадами

Стосунки з громадами, місцевого економічного та соціального розвитку

Зона діяльності надлісництва розташована на території 4 місцевих громад (Соснівська, Березнівська, Великомежирицька та Корецька). Шляхом залучення цих громад, встановлено їхні права на землеволодіння, на доступ та

використання лісових ресурсів та послуг екосистем, їхні звичаєві права та законні права і обов'язки, які застосовуються в межах одиниці господарювання.

До послуг з лісозаготівель, перевезення лісопродукції, проведення рубок догляду, санітарних рубань, рубок головного користування, догляду за лісовими культурами залучатимуться працівники на умовах трудових угод та договорів підряду.

Фінансовим планом надлісництва передбачено сплату всіх видів податків та рент відповідно до податкового законодавства.

Процедура залучення сторін, чий інтереси зачеплено, та зацікавлених сторін до процесів планування та моніторингу господарської діяльності Соснівського надлісництва

Дане положення розроблене на виконання вимог FSC національного стандарту ведення лісового господарства для України FSC-STD-UKR-01.1-2024 V 1-1 та з метою удосконалення співпраці надлісництва із сторонами, чий інтереси зачеплені та зацікавленими сторонами.

Положення щодо співпраці Соснівського надлісництва (далі – Положення) із зацікавленими сторонами розроблене з метою визначення процедури, щодо залучення органів місцевого самоврядування та інших зацікавлених сторін як належне інформування, так і взаємодія зі сторонами, чий інтереси зачеплено, та зацікавленими сторонами шляхом їх залучення до прийняття рішень щодо лісів та планування лісогосподарської діяльності та здійснення аналізу можливих соціальних наслідків проведення лісозаготівель.

У випадку виникнення будь-яких спірних питань, звернення приймаються за адресою:

Соснівське надлісництво

34652, Рівненська область, Рівненський район,
селище Соснове, вулиця Шевченка, 125
з понеділка по п'ятницю з 08-00 до 17-00,
обідня перерва з 12-00 до 13-00,
електрона пошта sosnivske.lg@e-forest.gov.ua

Загальні положення

Зацікавленою стороною є будь-яка особа, група осіб або організація, яка виявляє інтерес або відомо, що вона має інтерес до діяльності одиниці господарювання, або залучені в систему відносин, пов'язаних з лісовим сектором економіки.

Ці групи можуть бути представлені працівниками лісового господарства, екологічними та природоохоронними організаціями, лісозаготівельниками, людьми, чиє життя нерозривно пов'язане з лісом, дослідницькими і науковими

організаціями, соціальними організаціями та групами із захисту прав людини, місцевим населенням, яке регулярно відвідує ліс з метою рекреації або загального користування лісом, органами місцевого самоврядування, благодійними організаціями, працівниками державних структур, торгівельними представниками та компаніями з торгівлі деревиною, зацікавленими фізичними особами тощо.

При цьому **залучення** – процес, відповідно до якого організація забезпечує комунікацію, консультації, та/або участь зацікавлених сторін та/або сторін, чії інтереси зачеплено, гарантуючи, що їхні інтереси, бажання, очікування, потреби, права та можливості беруться до уваги під час створення, виконання та оновлення плану ведення господарства.

Зокрема, особи та організації можуть або самостійно звернутися до підприємства стосовно їх визнання зацікавленими сторонами або тими, чії інтереси зачеплено, або проявити активну позицію у відповідь на звернення підприємства в рамках його інформаційної діяльності та консультаційних процедур. Наприклад, звертаючись самостійно до підприємства (усно або письмово) з проханням визнати себе стороною, чії інтереси зачеплено, потрібно надати необхідну контактну інформацію (прізвище, ім'я, по батькові, контактний телефон, адресу електронної скриньки, поштову адресу для листування) для можливостей зворотного зв'язку.

Права зацікавлених сторін, місцевих громад і тих, чії інтереси зачеплено

Права місцевих громад:

Визнання та підтримання законних прав (інформування):

щодо можливостей впливу на господарську діяльність надлісництва;

- щодо власних прав і обов'язків стосовно ресурсів, цінності цих ресурсів, а також лісгосподарської діяльності;

- щодо комерційної заготівлі недеревної лісової продукції третіми сторонами на території надлісництва;

- щодо обмежень у заготівлі недеревної лісової продукції внаслідок радіаційного забруднення території.

2.1.2. Можливості місцевих громад (інформування):

- щодо доречних можливостей стосовно працевлаштування, навчання та інших послуг (та надання таких можливостей).

2.1.3. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек, властивих конкретній території.

2.1.4. Встановлення прав місцевих громад (залучення):

- у рамках документування та/або картування: законних прав місцевих громад на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів; їхніх законних прав та обов'язків, застосованих у межах території надлісництва та

доказів їх підтримки; територій, права на які оспорюються; засобів, за допомогою яких законні права та права, які оспорюються, розглядаються надлісництвом; цілей місцевих громад, пов'язаних із господарською діяльністю надлісництва.

2.1.5. Розвиток місцевих громад та диверсифікація економіки (залучення):

- до визначення надлісництвом можливостей місцевого соціально-економічного розвитку.

2.1.6. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- до заходів із визначення, уникнення та пом'якшення істотних негативних впливів господарської діяльності надлісництва на громади.

2.1.7. Механізм вирішення спорів (залучення):

- до розроблення процесу вирішення спорів, пов'язаних із впливами господарської діяльності надлісництва;

- до контролю господарської діяльності надлісництва;

- задля виправлення ситуації у випадку порушення законного права місцевих громад щодо господарської діяльності надлісництва;

2.1.8. Захист місць особливого значення (залучення):

- до визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення на які місцеві громади мають законні права, а також до заходів щодо охорони таких місць.

2.2. Права зацікавлених сторін.

2.2.1. Забезпечення доступності інформації (загалом для громадськості), (отримання доступу):

- до політики надлісництва (у т.ч. зобов'язань надлісництва щодо дотримання FSC принципів і критеріїв);

- до стислого викладу плану ведення лісового господарства, за винятком конфіденційної інформації;

- до стислого викладу результатів моніторингу діяльності надлісництва, за винятком конфіденційної інформації;

2.2.2. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек властивих конкретній території.

2.2.3. Процеси планування і моніторингу (залучення):

- за вимогою до процесів моніторингу та планування господарської діяльності, яка стосується інтересів зацікавлених сторін.

2.2.4. Розвиток місцевих громад та диверсифікації економіки (залучення):

- до визначення надлісництва переліку деревних та недеревних ресурсів і послуг екосистем, які можуть посилювати та диверсифікувати місцеву економіку.

2.2.5. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- у рамках процесів визначення, уникнення та пом'якшення впливів господарської діяльності надлісництва на громади, чий інтереси зачеплено.

2.2.6. Механізм вирішення спорів (залучення):

- у рамках процесу вирішення спорів, що пов'язані із впливами господарської діяльності надлісництва.

2.2.7. Захист місць особливого значення (залучення):

- у рамках процесів визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення.

2.2.8. Оцінювання, підтримання та моніторинг ОЦЗ.

- до оцінювання ОЦЗ на території надлісництва, розроблення заходів щодо підтримання та/або збагачення визначених ОЦЗ, а також моніторингу ОЦЗ.

Реалізація прав зацікавлених сторін та/або сторін, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності

Практичні підходи до реалізації прав зацікавлених сторін та/або тих, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності слід розглядати як у контексті добровільних зобов'язань надлісництва у рамках лісової сертифікації, так і з урахуванням визначених чинним законодавством можливостей. Для зацікавлених сторін і тих, чий інтереси зачеплено, доступ до вищевказаної інформації не може бути обмежено, зважаючи на вимоги законодавства. Адже така інформація не має статусу інформації з обмеженим доступом, тобто не є службовою, таємною чи конфіденційною. Реалізації права на отримання інформації зазначених вище категорій має здійснюватися завдяки її систематичному та оперативному оприлюдненню надлісництвом в офіційних друкованих виданнях;

- на офіційних веб-сайтах у мережі інтернет;
- на інформаційних стендах або будь-яким іншим способом, який дає змогу донести інформацію громадянам (інформаційні буклети, місцеві газети, виступи на різноманітних зібраннях тощо).

Наприклад, стислі виклади плану ведення лісового господарства та результатів моніторингу можуть бути оформлені у вигляді друкованого видання із можливістю ознайомлення з ними у надлісництвах чи в інших місцях (сільських та селищних радах).

Також зацікавлені сторони й ті, чий інтереси зачеплено, можуть отримати інформацію від надлісництва за запитом. Вимоги законодавства визначають підхід до оформлення запитів на інформацію. Для цього потрібно звернути увагу на розділ 4 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом). Наприклад, запит на інформацію може бути як індивідуальним, так і колективним, може подаватися

в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача. Письмовий запит подається в довільній формі, але має містити:

- ім'я (найменування) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу зв'язку, якщо такий є;
- загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо;
- підпис і дату.

Запит на отримання публічної інформації відповідно до законодавства має бути задоволений упродовж 5 робочих днів, проте термін відповіді на запит може коливатися від 48 годин до 20 робочих днів залежно від терміновості запиту та його складності.

Звернення громадян також розглядаються як інструмент реалізації права доступу до інформації, завдяки можливості викладення в письмовій або усній формі пропозицій (зауважень), заяв (клопотань) і скарг.

Відповідно до Закону України «Про звернення громадян» громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств (надлісництв), установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їхніх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їхньої статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення. Отже, громадяни мають право:

- висловлювати поради, рекомендації щодо діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, посадових осіб, думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя тощо (пропозиція (зауваження));
- звертатися із проханням про сприяння реалізації закріплених чинним законодавством їхніх прав та інтересів або повідомляти про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств (надлісництв), установ, організацій незалежно від форм власності, посадових осіб, а також висловлювати думки щодо поліпшення їхньої діяльності (заява (клопотання));
- звертатися з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств (надлісництв), установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб (скарга).

Звернення може бути подано як окремою особою (індивідуальне), так і групою осіб (колективне), може бути усним чи письмовим, оформленим із дотримання вимог законодавства (зокрема, Закону України «Про звернення громадян»).

Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше ніж один місяць від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше ніж через п'ятнадцять днів від дня їх отримання.

Механізм реалізації прав зацікавлених сторін і тих чиї інтереси зачеплено, щодо отримання інформації.

Джерела інформації:

друковані видання;
веб-сайт у мережі інтернет;
інформаційні стенди;
телебачення;
радіо.

Право бути залученим до прийняття рішень стосовно лісів і лісового господарства може бути реалізовано з урахуванням законодавчо визначених підходів до проведення консультацій із громадськістю. На державному рівні такий інструмент спрямований на налагодження системного діалогу органів виконавчої влади із громадськістю, підвищення якості підготовки рішень із важливих питань державного та суспільного життя на підставі врахування громадської думки.

Відповідно до законодавства консультації з громадськістю проводять у формах:

- публічного громадського обговорення, електронних консультацій із громадськістю (безпосередні форми);
- вивчення громадської думки (опосередкована форма).

Публічне громадське обговорення передбачає організацію і проведення публічних заходів, наприклад, конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей (нарад) із громадськістю, а також інтернет-конференцій, відеоконференцій. Відповідним «Порядком проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики» (2010 р.) виписано процедури здійснення щодо такого консультування. Щодо форм консультування, а саме публічного громадського обговорення, то законодавством визначено порядок його проведення органом виконавчої влади: від визначення питання, яке буде винесено на обговорення, прийняття рішення про проведення обговорення та розроблення відповідного плану заходів, забезпечення репрезентативності зацікавлених суб'єктів, оприлюднення інформації про проведення обговорення на офіційному веб-сайті

органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб, до аналізу інформації про оцінку громадськістю ефективності запропонованого шляху вирішення питання, формування експертних пропозицій щодо альтернативного вирішення питання, забезпечення врахування результатів обговорення під час прийняття остаточного рішення, аналізу результатів обговорення та оприлюднення результатів обговорення на офіційному веб-сайті органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб.

Вивчення громадської думки відповідно до законодавства здійснюється шляхом:

- проведення соціологічних досліджень і спостережень (опитування, анкетування, інформаційних матеріалів, тощо);

- створення телефонних «гарячих ліній», проведення моніторингу коментарів, відгуків, інтерв'ю, інших матеріалів у друкованих та електронних засобах масової інформації для визначення позиції різних соціальних груп населення та зацікавлених сторін;

- опрацювання та узагальнення висловлених у зверненнях громадян пропозицій та зауважень з питання, що потребує вивчення громадської думки.

Також законодавством визначено й інші засоби участі громадськості у прийнятті управлінських рішень, а саме, місцевий референдум, загальні збори, місцеві ініціативи, громадські слухання та формування органів самоорганізації населення, при використанні яких можуть порушуватися лише питання, що належать до відання місцевого самоврядування. Рішення, прийняті у процесі консультування з громадськістю за допомогою згаданих способів, мають рекомендаційний характер, на відміну від тих рішень, що передбачають прямий вплив громадськості на процес їх прийняття за допомогою, наприклад, референдуму.

Наведені вище засоби можуть бути основою для формування надлісництвами процедур залучення зацікавлених сторін і тих, чий інтереси зачеплено, до прийняття рішень щодо лісів та ведення лісового господарства в рамках планування та моніторингу господарської діяльності, розвитку місцевих громад, уникнення негативного впливу на них, оцінювання та підтримання особливих цінностей для збереження та інших процесів.

Задля ефективності реалізації прав щодо отримання інформації та залучення до прийняття рішень, зацікавленим сторонам та/або тим, чий інтереси зачеплено, потрібно:

- переконатись щодо їх ідентифікації надлісництвом у такому статусі (як зацікавлених або тих, чий інтереси зачеплено), наприклад, заявивши про себе чи продемонструвавши активну позицію у відповідь на запити лісового господарства в рамках формування таких списків;

повідомити надлісництво про найбільш прийнятні способи отримання інформації, про доступність різних інформаційних джерел, бажані форми та засоби залучення до прийняття рішень щодо лісів та лісового господарства в рамках ключових сфер реалізації їхніх прав;

поряд із отриманням інформації коректно використовувати активні форми, а саме, отримання інформації за запитом чи подання звернення філії лісового господарства;

поцікавитись щодо запланованих упродовж року надлісництвом заходів (консультаційних процедур різних форм), які будуть організовані задля забезпечення їхнього залучення до прийняття рішень щодо лісів та ведення господарства;

у рамках організованих надлісництв лісового господарства консультаційних процедур активно висловлювати власну позицію задля забезпечення ефективної взаємодії з філією та уникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із реалізацією законних прав.

Забезпечення рівного представництва та залучення всіх задіяних сторін

Основним завданням та пріоритетом, при залученні зацікавлених сторін для Соснівського надлісництва є дотримання принципів рівності та недискримінації громадян, незалежно від статі, майнового чи соціального статусу, віку, освіти, релігійних чи іншого виду поглядів тощо. Надлісництво залучає до всіх видів процедур чоловіків, жінок, молодь, людей похилого віку, соціальних меншин, тощо.

Забезпечення реєстрації всіх зустрічей, обговорюваних питань та досягнених угод

Під час залучення сторін чий інтереси зачеплено обов'язково здійснюється реєстрація підсумків таких зустрічей, а саме: для листування у паперовому чи електронному вигляді. Для результатів проведених діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань-протоколи, рішення тощо.

Забезпечення змісту за результатами проведених зустрічей

Для залучення сторін щодо різного виду випадків Соснівське надлісництво повідомляє сторону надсилаючи листи з необхідною інформацією. Зацікавлені сторони у встановлений термін зобов'язані надати відповідь по даних питаннях, у разі якщо відповідь не була надана, то філія вважатиме, що зацікавлені сторони згодні із висновками Соснівського надлісництва.

У випадку надходження відповіді на ті чи інші питання від зацікавленої сторони, то надлісництво по порушеному питанню організовує проведення круглих столів, зустрічей, зборів, нарад, засідань – протоколи рішення щодо результатів, таких заходів приймаються більшістю голосів. У разі незгоди когось

з учасників, відносно результату прийнятого рішення, особа має право викласти в окремому документі своє бачення вирішення питання, з обов'язковою аргументацією. Окрема думка долучається до протоколу чи рішення. Усі прийняті рішення, листування обов'язково вивчаються, переглядаються на аналізуються надлісництвом.

Забезпечення розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів із залученням між усіма причетними

Соснівське надлісництво для розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів по кожному конкретному питанню застосовує метод листування із зацікавленими сторонами.

Розповсюдження результатів перемовин для широкого кола зацікавлених сторін

Для розповсюдження результатів консультацій для широкого кола зацікавлених сторін Соснівське надлісництво здійснює розміщення інформації на офіційних джерелах, а також подає відповідну інформацію для розміщення у газети районного та обласного значення, повідомлення на радіо.

8.4 Вирішення конфліктів

У випадку виникнення будь-яких спірних питань в зоні діяльності Соснівського надлісництва, звернення приймаються за адресою:

Соснівське надлісництво філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

34652, Рівненська область, Рівненський район,
Селеще Соснове, вулиця Шевченка, будинок, 125
Тел. 0968836213

E-mail sosnivske.lg@e-forest.gov.ua

З понеділка по п'ятницю з 8:00 до 17:00,
обідня перерва з 12:00 до 13:00

Філія «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

43010 м. Луцьк, Волинська обл.,
Проспект Волі, 30
Тел.(0332)74 82 00

E-mail poliskyi.lo@e-forest.gov.ua

З понеділка по п'ятницю з 8:00 до 17:00,
обідня перерва з 12:00 до 13:00

Скарги щодо прав володіння та користування землями лісового фонду і лісовими ресурсами, у випадку втрат чи понесення збитків, завданих їхнім юридичним чи традиційним правам, власності, умовам проживання, спричиненні господарською діяльністю Соснівського надлісництва, вирішуються у процесі консультацій та переговорів за згодою сторін.

Скарга подається в письмовій формі (в електронному або паперовому вигляді) і повинна містити опис порушеного права особи, коли відбулося порушення, факти і можливі докази, що підтверджують скаргу.

Скарга може бути подана протягом 10 днів із дня вчинення діяння або з дня, коли повинно було стати відомо про його вчинення. Скарга може бути надіслана на електронну поштову скриньку sosnivske.lg@e-forest.gov.ua або poliskyi.lo@e-forest.gov.ua. Фахівець (протягом робочого дня) передає отримані скарги особі відповідальній за врегулювання скарг.

Після отримання скарги та проведених консультацій зі скаржником, скаржник може обрати наступні способи вирішення спору щодо врегулювання скарги:

- 1) неформальна процедура;
- 2) формальна процедура;
- 3) відмова від необхідності реагування.

Неформальна процедура.

У разі врегулювання спору неформальним шляхом передбачається наступна послідовність дій:

- отримання заяви в письмовій формі від скаржника/скаржниці, уточнюючі та додаткові деталі, зокрема дата, місце, час, особи, залучені до ситуації, свідки тощо.

- протягом 10 робочих днів відповідальна особа за врегулювання спорів проводить зустрічі зі скаржником/скаржницею, свідками та іншими особами, які можуть надати необхідну інформацію. Строк розгляду скарги може бути продовжено не більше ніж на 10 днів, з прийняттям відповідного рішення. У разі необхідності особа відповідальна за врегулювання спорів може запитувати додаткову інформацію, а також звертатися за консультацією та/або інформацією до працівників, які є незацікавленими особами у ситуації, що розглядається;

- Комісія вивчає скаргу, надає консультації обом сторонам, пропонує способи вирішення ситуації, що виникла. У разі досягнення спільного рішення, воно оформлюється в письмовій формі та підписується скаржником/скаржницею, відповідачем/відповідачкою. Примірник такого спільного рішення повинен зберігатися в Комісії протягом п'яти років.

У разі врегулювання випадку формальним шляхом передбачається наступна послідовність дій:

- Комісія в межах формальної процедури після отримання скарги обов'язково інформує керівництво філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»;

- протягом 10 робочих днів проводиться засідання Комісії на якому вирішується чи скарга дійсно стосується Соснівського надлісництва філії

«Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» і чи її розгляд належить до компетенції Комісії.

– протягом десяти днів Комісія від дня отримання скарги проводить зустрічі зі скаржником/скаржницею, свідками та іншими особами, які можуть надати необхідну інформацію. Строк розгляду може бути продовжено не більше ніж на 30 днів, з прийняттям відповідного рішення.

При необхідності Комісія може запитувати додаткову інформацію, а також звертатися за консультацією та/або інформацією до працівників незацікавлених у ситуації, що розглядається.

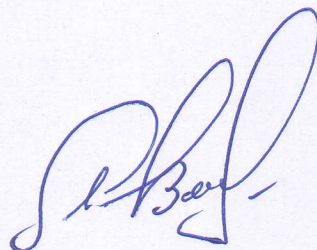
Рішення Комісії щодо ситуації, описаній у скарзі, готується в межах встановлених строків та подається невідкладно директору філії, начальнику надлісництва, скаржнику.

На підставі рішення Комісії директор філії приймає відповідні рішення, передбачені законодавством.

У разі неможливості досягнення згоди у процесі консультацій, переговорів, зборів суперечки щодо прав володіння та користування землями лісового фонду і лісовими ресурсами, у випадку втрат чи понесення збитків, завданих їхнім юридичним чи традиційним правам, власності, умовам проживання, спричинені господарською діяльністю Соснівського надлісництва вирішуються у судовому порядку, відповідно до норм чинного національного законодавства.

Начальник

Соснівського надлісництва

Володимир ЯНІЦЬКИЙ